

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrste
maloglasni po 1:50
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2:50, velik
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutra
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nehrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2528

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inserate, Sarajevu št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Boj sovjetov

proti krščanstvu

Politika sovjetov proti religiji se je oficijelno zaostrela letos v aprilu ob priliki zborovanja vseh sovjetskih delegatov v Moskvi. Revidirali so dekreta iz januarja 1918. leta, ki določata ločitev cerkve in države in cerkve ter šole. 26., 27. in 28. apr. so »Izvestija« prinesla nove odločbe, ki kažejo formalno voljo, da se čim preje docela likvidira z vsakim verskim dejstvom.

Vera sicer od sedaj še ni oficijelno prepovedana, toda vsako versko udejstvovanje je vedno težje in splošno napovedujejo, da bodo boljševiki že v bližnji bodočnosti prepovedali vsako vero. Novi zakoni ne priznavajo več svobode vesti. Svoboda je le protiverska agitacija. Nasprotno je kaznjiva tudi najmanjša verska propaganda. Boljševiki kaznujejo tudi starše, ki bi otroke nagovarjali k izvrševanju verskih dolžnosti. Oblast jim za kaznen more celo odvzeti otroke. Duhovnika, ki bi vabil vernike k udeležbi cerkvenih pobožnosti, kaznujejo z zaporom. Že dosedaj so bili duhovniki oropani vseh civilnih in političnih pravic. Poslej je ta določba raztegnjena tudi na služabnike in delavce, ki so v cerkveni službi. Cerkevna občina sme obstojati le tam, kjer se vsaj 20 državljanov izdaja, da cerkev želi in da so pripravljeni jo materialno vzdrževati. Seveda, boljševiki na ta način izvajajo strahovit pritisk, kajti ona dvajsetotica, ki se podpiše, velja oblastem kot politično sumljiva. Kaj pa to pomeni v danih razmerah, si mora vsak sam predstavljati. Da je prepovedan tudi vsak verski tisk, je razumljivo samo po sebi.

Boj velja tudi verskim poslopjem kot takim. Boljševiki hočejo izbrisati vsako sled krščanstva. Proti cerkvenim poslopjem uporabljajo razne metode. Mnogo cerkva enostavno zapro in jih pretvorijo v kina, v gledališča ali pa v strankine klube. Toda zunanost in fasade še vedno govore narodu, da je bil to preje posvečen kraj in mnogi mimoidoči se prekrizavajo ob pogledu nanje. Da se ta nesreča prepriči, boljševiki rušijo vse, kar spominja na religijo: cerkve, ikone, stolpe, samostane. Pravtako so prekrstili tudi vse ulice in trge, katerih imena so bila verskega izvora. L. 1927. so zaprli 134 cerkva, lani 592. A to je še malo v primeri z ogromnim številom, ki ga bo izkazalo letošnje leto, odkar so v veljavi nove proticerkvene določbe. Kajti še na drug, posebno rafiniran način razumejo ruski komunisti iztrebljati cerkve. Po starodavnem običaju v ruskih cerkvah navadno prodajajo sveče, ikone, sv. podobe in pod. Tedaj so boljševiki cerkve kratkoma proglasili za trgovska podjetja in jih temu primerno obdavčili. Davek je treba vplačati naprej in znaša po več sto rubljev letno. Kljub herojskim naporom in požrtvovalnosti vernikov večina cerkva ne bo mogla vzdržati radi ogromnih davkov, ki jih zahtevajo oblasti.

Istočasno pa vodi »Besbožnik« veliko kampanjo, da naj se cerkve enostavno porušijo. Sredi maja je krajevni moskovski odbor za olepšavo mesta sestavljal listo cerkva, ki naj se poderejo. Seznam obsega najbolj obiskane in najlepše moskovske cerkve. Na isti način postopajo tudi v drugih mestih. Čutiti pa je, da povsod ne gre tako gladko. Ponekod se je ljudstvo uprlo rušenju cerkva, kakor v premoškopnem revirju ob Donecu, kjer je prišlo do pravih bitk in je bilo več mrtvih in veliko ranjenih. »Izvestija« obžalujejo, da še kakih 60% staršev vzgaja versko svoje otroke in da je še do 90 odstotkov otrok, ki stojijo pod kakršnimkoli verskim vplivom. Isti list ponovno graja mlačnost nekaterih socialistov, ki še vedno nečisto razumeti, da sta socializem in vera dve popolnoma nasprotni stvari in jih poziva k večji odločnosti v protiverskem boju.

A kljub vsemu uvidevajo boljševiki, da odrasli ne bo moglo pripraviti k odpadcu. Zato so s tem večjo vlogo osredotočili vso propagando na mladino. S strašnim cinizmom rujejo iz mladih src vero in moralno. Sovjetska šola služi v glavnem razkristjanjenju. V ligi brezbožnih bojevnikov, ki je osnovana za otroke od 6. do 14. leta, je včlanjenih 12 milijonov otrok. Šolske otroke vzgajajo v tem smislu, da je religija vzrok vsega zla na svetu. Božič in velikonoč so po šolah že davno odpravili. Zadnje določbe, o katerih smo tu že pisali, so likvidirale tudi nedeljo. Sovražstvo in zaničevanje do vsega, kar je verskega, brezbožna in brezverska propaganda, to so glavne točke sovjetskega vzgojnega programa.

Katoličani predstavljajo v Rusiji jako malo manjšino, a vendar je proti njim naperjena vsa srditost protiverskega boja. Največ katoliških

Sijajna proslava 1. decembra

V vsej državi in povsod v tujini, kjer žive Jugoslavlani, je bil prvi jugoslovanski 1. december nad vse slovesno praznovan. Zlasti v vseh treh prestolnicah so bile patriotične manifestacije na višku. Posebno se je odlikoval Zagreb, ki je obenem praznoval razvitje zastave Akademsko čitalnice.

O vseh teh praznovanjih je že obširno poročal »Slovenski list«, kakor tudi o nekaterih praznovanjih v tujini. Vsa ta poročila dokazujejo, da je prvi december dejansko združil ves narod.

Češkoslovaška proslavlja naš praznik

Praga, 2. dec. AA. Včerajšnji državni praznik našega osvobođenja in ujedinjenja je bratska češkoslovaška republika praznovala enako svečano, kakor Jugoslavlani na Češkoslovaškem. Posebno svečano je bila proslava v Pragi. Naš poslanik dr. Grga Angjelinović je priredil svečano kosilo v prostorih poslaništva ter povabil zastopnike jugoslovanske kolonije. Popoldne je pogostil jugoslovanske dijake. V Benešovem, kjer je stacioniran 48. pešpolk, ki nosi jugoslovansko ime, je bila velika vojaška parada, ki so ji prisostvovali naš poslanik dr. Grga Angjelinović, vojaški ataše Števanović, člani praškega konzulata, častni konzul naše kraljevine in Pragi Roko Bradanović ter številni prijatelji naše domovine. Istočasno je priredil bataljon tega polka, ki je stacioniran v Pragi, svečano akademijo, na kateri je predaval prof. Murko o pomenu državnega praznika zjedinenja in osvoboditve. Snoči pa je bil pod pokroviteljstvom praškega primatorja dr. Baze in poslanika dr. Angjelinovića v veliki dvorani »Smetane« koncert. Med drugimi je sodelovala tudi belgrajčanka gđ. Mihajlovićeva.

Češki listi objavljajo povodom našega državnega praznika številne članke o pomenu 1. decembra, naglašajo, da je leto prvič ves jugoslovanski narod praznoval ta dan, za kar gre zasluga modri politiki Jugoslovanskega kralja. »Češko Slovo« pa priobčuje izredno toplo pisan članek izpod peresa dosedanjega češkoslovaškega poslanika v Belgradu Jana Šebe.

Braislava, 2. dec. AA. O priliki proslave jugoslovanskega državnega praznika 1. decem-

bra je bila v tukajšnji operi predstava Hrističeve opere »Zaton« (»Suton«) na besedilo Iva Vojnovića. Razen velike množice meščanstva, ki je do zadnjega kotička napolnilo gledališče, so bili navzoči tudi vsi zastopniki oblastev. Opera je doživela velik uspeh.

Proslava v Rimu

Rim, 2. dec. AA. Včeraj na dan jugoslovanskega ujedinjenja in osvobođenja je bila v zavodu sv. Jeronima svečana služba božja, ki sta ji prisostvovala oba zastopnika Jugoslavije tako na Kvirinalu, kakor v Vatikanu z obojem obeh poslaništev in konzulata ter mnogi člani naše kolonije v Rimu. Svečano službo božjo je opravil gospod Madžerac, rektor zavoda sv. Jeronima, ob veliki asistenci in petju zbora gojencev. Svečanost je zaključilo pevanje narodne himne.

Proslava v Trstu

Trst, 2. decembra. (AA) Včeraj je bil tu praznovan državni praznik jugoslovanskega zjedinenja in osvobođenja na prav svečan način. Po svečani službi božji v srbski pravoslavni cerkvi je bil velik sprejem na našem generalnem konzulatu. Naš generalni konzul Jurčić je pri tej priliki bogato pogostil številne prijatelje naše države in člane jugoslovanske kolonije. Jugoslovansko podporno društvo, ki se nahaja v zgradbi konzulata, pa je priredilo svečan koncert.

Romuni se pridružujejo naši praznivi

Bukarešta, 2. dec. AA. Večina listov piše o 11. obletnici jugoslovanskega osvobođenja in ujedinjenja. Najznanjši gospodarski organ »Argus« piše, da je Jugoslavija srečna, ker je po modrosti svojega kralja dobila docela unitaristično ustrojstvo, ki jo je potegnili iz prejšnjega nekonsolidiranega stanja. S tem si je kralj pridobil zelo velike zasluge za vso svojo državo. List »Vitorul« poudarja, da more Jugoslavija danes z veseljem slaviti 11. obletnico svojega ujedinjenja, ker je njen kralj velik vladar, ki je spoznal velike potrebe države, katero vlada. Rumunija je prav tako izšla povečana iz velike vojne ter se radostno pridružuje praznivi bratske nacije.

Nasilna germanizacija Lužiskih Srbov

Belgrad, 2. dec. (Tel. »Slov.«) Tisk lužiskih Srbov piše, da morajo otroci Lužiskih Srbov zbirati denar za nemške šole v Poljski, Jugoslaviji in Gdanski. »Srbski glasnik«, list Lužiskih Srbov prinaša v št. od 22. novembra dopis, v katerem pravi, da morajo v vaseh Liškov, Borkov, in verjetno tudi drugod, šolski otroci obojega spola 1. razreda ljudske šole raznašati po hišah lepake in zbirati denar za nemške šole v Poljski, Gdanski in Jugoslaviji. Na teh letakih pišejo o veliki bedi nemških kmetov v naši (Jugoslaviji) državi.

List nadalje pravi: »Ne vemo, koliko resnice je na tem, ker nismo vsega sami videli. Toda iz pisave drugih svetovnih listov in iz pripovedovanja ljudi, ki so bili v teh krajih, vemo, da se nemška deca v teh krajih (v Jugoslaviji) ne samo v šoli uči nemščine, ampak so tam nemške osnovne in tudi višje šole.

Nadalje list pravi: »Ne vemo, kakšna je šolska beda v teh državah. Vidimo pa veliko bedo, ki vlada pri nas. Veliko bolest čutimo v naših srbskih vaseh, posebno v Prusiji. Naši srbski otroci se v šoli ne naučijo niti toliko, da bi mogli podpisati svoje ime v materinskih. V šoli ne slišijo nobene srbske be-

se, toliko manj pa se učijo stvari, ki so jim za življenje potrebne. Šole v naših vaseh in v naši pokrajini gledajo samo na to, da bi v mlade glave ubili smisel za nemščino in da bi otroke pripravile do tega, da bi tudi doma s starši govorili nemško. Otroci se niti ne puščajo k birni, ako ne znajo dobro nemško. Starši so pod pritiskom šole in javnega mnenja. Radi tega je razumljivo, da naš jezik vedno bolj propada. Ne čujejo se več naše stare pesmi. Zelo se tudi občuti potreba po domačih srbskih duhovnikih in učiteljih. Mi Lužički Srbi moramo intenzivno zbirati denar, da se sami s svojo močjo izkopljemo iz te velike bede.

Nova proga se izroči prometu

Belgrad, 2. dec. AA. Železniški minister g. Radivojević je odredil, da se normalnotirna proga med Prokupljem in Pločnikom dne 4. t. m. izroči prometu za potnike in blago. Tako bo proga Bolovan—Prokuplje podaljšana za nadaljnjih 20,3 km. Na tej progi bosta postaji Vojvoda Petar Bojović in Pločnik.

ruski kolegij za vzgojo duhovnikov, ki se posvete apostolatu v Rusiji. »Besbožnik« je podal stvar tako, kakor da gre za protisovjetsko propagando s pomočjo mednarodnega kapitala, da se vpostavi — carizem. Političen položaj slikajo ves čas boljševiki, kakor da ves kapitalistični svet vodi papež v boj proti sovjetom. Vse jim pride prav. Če gre za upore na Dunaju ali v Mehiki, za dogodke na Kitajskem ali v Turčiji, za revolucijo v Afganistanu ali svetovaclavsko slavnosti v Pragi — vse vodi cerkev s pomočjo kapitalizma.

Kaj bo s slovansko Rusijo?

Vedno več je znakov, da boljševiki tirajo 150 milijonski ruski narod — izoliran od ostalega sveta — nazaj v barbarstvo. Po človeško govorjeno, ni videti izhoda. Samo Bog bi mogel pomagati.

Novi angleški poslanik prispel v Belgrad

Belgrad, 2. dec. AA. Danes ob 16 je do-potoval v Belgrad iz Pariza minister dr. Kosta Kumanudi. Z istim vlakom je prispel tudi novi poslanik Vel. Britanije na našem dvoru g. Henderson.

Proti samovoljnemu tolmačenju zakona o telesni vzgoji

Ljubljana, 2. decembra. (AA) Ban dravske banovine g. inž. Dušan Serbec je izdal naslednje uradno obvestilo:

Objavljanje člankov, v katerih se v zvezi z nameravanim novim zakonom, ki bo uredil enotno telesno vzgojo v državi in predpisal enotno telovadno organizacijo, razpravlja o načrtih nameravanega zakona v tem smislu, da bodo ti načrti izvedeni v duhu in po načelih ene ali druge sedaj obstoječe telovadne organizacije, je prerano in torej nedopustno.

(Op. ur.: Kakor znano, je »Jutro« prineslo v nedeljo dne 1. decembra na prvi strani »avtentične informacije« o pomenu in ciljih novega zakona o telesni vzgoji, po katerih naj bi privatne organizacije prenehale in bi se ustvarila nova državna organizacija s Sokolskim programom.)

Navdušene manifestacije akademikov kralju in Jugoslaviji

Belgrad, 2. dec. AA. Študenti in študentke, ki so skupno z akademskim pevskim društvom Obilic sodelovali v Zagrebu pri svečanem razvitju zastave »Jugoslovanske akademsko čitalnice«, so se davi ob pol 11. vrnili v prestolice. Pred postajo so se dijaki razvrstili v četverostope ter krenili z veliko državno zastavo na čelu po Ulici Miloša Velikega v mesto, neprestano vzklikajoč »Živela Jugoslavija! Živel jugoslovanski kralj!«. Meščanstvo je dijake ves čas navdušeno pozdravljalo. Ko je sprevod prišel do dvora, je navdušenje dijakov doseglo vrhunec. Dijaki so se ustavili in klicali »Živel prvi jugoslovanski kralj! Živela Jugoslavija! Živel Zagreb, Belgrad in Ljubljana!« Nato so akademiki zapeli državno himno. V tem se je pojavil na oknu prvega nadstropja Nj. Veličanstvo kralj in ljubeznjivo odzdravljal akademikom, katerih frenetično vzklikanje »Živel kralj!« je zvonko odmevalo po vsem prostoru pred dvorom. Med manifestacijo je bil ves promet ustavljen. Za tem se dijaki odšli pred vseučilišče, neprestano vzklikajoč kralju in Jugoslaviji. Dijaki so se nato pred vseučiliščem razšli.

11 milijard vlog v naših bankah

Belgrad, 2. decembra. (AA) Hranilne vloge pri naših bankah z izjemo Središnje zadruge, Poštne hranilnice in žira Narodne banke, so znašale koncem 3. tromesečja t. l. po tekočih računih 11.095 milijonov dinarjev. Koncem drugega tromesečja so hranilne vloge znašale 10.967 milijonov dinarjev.

Belgrajske vesti

Belgrajski katoličani bodo v nedeljo priredili svečano akademijo v proslavo papeževega dne. Predpoldne bo slovesna pontifikalna sveta maša, ki jo bo opravil nadškof dr. Rodić. Popoldne ob 5 bo svečana akademija v dvorani Delavske zbornice. Na programu bo petje, govor dr. Velimirja Deželića, književnika iz Zagreba, deklamacije, koncert in živa slika.

Belgrad, 2. dec. (Tel. »Slov.«) Patriaršija se seli v bivši hotel »National«, ker je stanje sedanega poslopja zelo slabo. V starem posloplju še ostanejo nekateri uradi, tako duhovni sud. V njem se bodo rezervirale sobe za škofo, ki prihajajo v Belgrad. Obstojna načrt, da se zgradi novo poslopje na prostoru sedanje svetosavske cerkve, kjer bi se imela zgraditi tudi nova pravoslavna katedrala. Vohče bi se tu osredotočile vse pravoslavne cerkvene institucije tako bogoslovje, patriaršije in drugo.

Izpiše so položili za čin. akt. art. podpornika narednik Meglič Alojzij, za čin sanitetnega rez. podporočnika dijak kaplar dr. Milenković Dušan, dr. Godek, za čin veterinarskega podporočnika dijak Reda Rudolf.

Belgrad, 2. decembra. (AA) Indeks cen v trgovini na veliko, ki ga sestavlja Narodna banka, je znašal meseca oktobra t. l. za rastlinske proizvode 106,6, za živalske 106,6, za industrijske proizvode 89,9, za mineralne proizvode 84,4, povprečno torej 96,8%.

Posredovanje velesil v rusko-kitajskem sporu

Pariz, 2. dec. (Tel. >Slov.<) S Quai d'Orsay se uradno poroča, da so države, ki so podpisale Kelloggovo pogodbo, po medsebojni izmenjavi misli sklenile, predložiti v Moskvi in Nankingu demaršo za poravnavo konflikta med Rusijo in Kitajsko. Francoski vlada bo vložila to demaršo nemudoma pri vladi v Moskvi in Nankingu. Obenem se bo izročila nota, katere vsebina se objavlja že noč. V tej noti se navaja, da zasleduje Francija razvoj dogodkov na dalnjem vzhodu s skrbjo. Že dne 19. julija 1929 so opomnile države obe nasprotni stranki na obveznosti Kelloggove pakta ter sta Rusija in Kitajsko formalno in oficijelno izjavili svoje miroljubne namene. Danes pa ju je treba ponovno na to opominjati.

Sv. stolica in Palestina

Rim, 2. dec. (Tel. >Slov.<) Sv. stolica je v zadnjih dneh kazala veliko zanimanje za Palestino. Po razgovoru s sirom Drummondom je imel papež več razgovorov z nunciem v Bernu msgr. Mario, ki je, kakor znano, oficijelni opazovalec dogodkov v Ženevi. Papež se je hotel posebno informirati o stališču Društva narodov in posebno o stališču mandatne komisije za palestinski problem. V poučenih krogih se zagotavlja, da bo sv. stolica v kratkem predložila svojo že znano zahtevo za ustanovitev konzularne komisije v Palestini. Ta komisija bi imela urediti sporna vprašanja med različnimi konfesijami.

Nemci za vstop v češkoslovaško kraljestvo

Praga, 2. dec. (Tel. >Slov.<) Ministrski predsednik Udržal je danes nadaljeval pogajanja za sestavo vlade. Nemški socialni demokrati so izjavili, da so za udeležbo pri vladi. Voditelj nemških socialnih demokratov dr. Ceh je sporočil Udržalu, da je njegova stranka za udeležbo pri vladi, da pa protestira proti temu, da bi se stranki dodelilo samo ministrstvo za prehrano. Tudi voditelj nemških agrarcev dr. Spina je protestiral proti temu, da se stranki dodeli zdravstveno ministrstvo. Udržal bo pogajanja jutri nadaljeval.

Madžarski upi

Budimpešta, 2. dec. AA. Vse časopise se peča s člankom »Giornale d'Italia« in z izjavami bivšega italijanskega poslanika v Budimpešti Turine di Monza. Madžarski listi izražajo nado, da bo Italija podpirala Madžarsko na haaski konferenci in da ne bo dovolila, da bi velesile pokrenile kake korake v Budimpešti in Sofiji. »Pesti Naplo« ugotavlja, da pomeni pomoč Italije politiko miru. Države Male antante imajo za seboj velesile in zato mislijo, da jim je vse dovoljeno na pram Madžarski.

Rešitev belgijske krize

Bruselj, 2. dec. (Tel. >Slov.<) Na včerajšnjem kongresu liberalne stranke se je glede ureditve jezikovnega vprašanja v Belgiji sprejelo stališče, da postane vseučilišče v Gandu v načelu flamsko, vendar tako, da se sme na posameznih fakultetah rabiti tudi francoski jezik. V javni upravi, v pravosodstvu in v armadi se loči raba jezika. V dvojezičnih krajih se prepušča staršem, da odločijo sami, kam bodo pošiljali svoje otroke. Po poteku razprav na kongresu se sodi, da bodo za sestavo nove vlade po Jasparju nastale še nove težkoče.

Naša voja mornarica

Rim, 2. dec. AA. Novi jugoslovanski podmornici »Smeli« in »Osvetnik« sta davi ob 8 prispeli v Taranto. Spremljajo ju tri francoske kontratorpedovke pod poveljstvom admirala Dubois. V Tarantu je pozdravil jugoslovanske in francoske oficirje pomorski ataše francoskega veleposlaništva v Rimu, ki je nalašč zato prispel v Taranto.

Hiše se podirajo

Pariz, 2. dec. (Tel. >Slov.<) Izpod razvalin treh hiš, ki so se predvčeršnjim potrdile v Marseillu, so odkopali vedno več mrtvecev. Studi mrtvih znaša danes 12. Rešili so tudi mnogo težko ranjenih. Radi zrušenja teh treh hiš je v nevarnosti še pet nadaljnjih sosednjih hiš, ki so se morale po uradni odredbi izprazniti. Brez strehe je skoro 150 oseb.

Razredna loterija

Belgrad, 2. dec. (Tel. >Slov.<) Zrebanje razredne loterije. Danes so bile izžrebane tele premije: 1.200.000 Din za številko 98.354, 500.000 Din je zadel številka 80.034, 400.000 Din št. 62.588, 300.000 Din št. 4.739, 200.000 Din št. 109.326, 100.000 Din št. 9.991, 80.000 Din št. 93.155, po 50.000 Din pa št. 81.328 in 80.602.

Glasbena Matica v Parizu

Pariz, 2. dec. AA. Glasbena Matica iz Ljubljane priredi jutri 3. decembra velik koncert v dvorani Gavet. Na sporedu bo izbran program jugoslovanske umetne in narodne pesmi. Koncert bo pod pokroviteljstvom jugoslovanskega vojvode maršala Francheta d'Espereya.

Prvi diplomatični protest papeža

Oster nastop Sv. očeta proti hršitvi lateranske pogodbe

Rim, 2. decembra. (Tel. >Slov.<) Papež je imel danes zopet pomemben polemichen govor, iz katerega izhaja, da je po svojem nunciju pri Kvirinalu že dal sporočiti italijanski vladi svoj diplomatični protest.

Italijanski listi so pred kratkim objavili članek Mussolinijevega tiskovnega šefa Teretija o lateranskih pogodbah z napisom: »Dajte cesarju, kar je cesarjevega!« Par dni nato je bila objavljena notica tiskovnega urada, ki je desavirala lastnega šefa, ugotavljajoč, da oni članek ni bil avtoriziran.

V svojem današnjem nagovoru na rimski klerus je papež glede veselja, ki so ga povzročile svoječasne lateranske pogodbe, izjavil: »V nasprotju s tem je to, kar imam danes povedati, vse prej, kakor razveseljivo. V zadnjem času sem opazil, da se množijo članki in razprave, ki so pogosto dosegle vrhunce neokusnosti in indiskrecije. Pri tej priliki smo najostreje ugovarjali in polagamo važnost na to, da se to tudi objavi. Dobili smo odgovor, da oni članki niso bili avtorizirani. To jemljemo tudi v vednost, obenem pa jemljemo tudi v vednost, da se dotične objave nikdar niso grajale.

Se ostreje je nastopil papež v nadaljevanju svojega govora glede zatiranja katoliške

ga tiska v Italiji. Rekel je: »Vi veste, kako otežkočeno je danes našemu tisku, izjavljati se, pisati o papežu in braniti njegove pravice in prerogative. Vi veste, kako težko je postalo, če ne že naravnost nemogoče, omenjati kakršnekoli izjave glede lateranskih pogodb v smislu papežev razlage. Ta dejstva pa povzročajo, da mora, če tisk, tiskan z materialnimi škrami, te naloge ne more več izvrševati, nastopiti tisk žive črke, to je vaše delovanje in vaše poslanstvo. V nadaljnjih izvajanjih je naglašal papež, da imajo župniki v Rimu dolžnost, braniti stališče papeža eventualno tudi s prižnice.

Razmerje med Italijo in Vatikanom, ki so je na ta način ponovno skalilo, nikakor ni primerno, da bi posebno pripomoglo do večje slovesnosti kraljevega obiska v Vatikanu. K temu je še pripomniti, da se vedno na novo spreminjajo zunanje formalnosti kraljevega obiska. Kralj bi imel prvotno na slovesen način v starem, zlatem gala-vozu priti v Vatikan, sedaj pa se je določila za to njegovo pot najbolj privatna oblika, to je, kralj se bo pripeljal v Vatikan v zaprtih avtomobilih na popolnoma zaprti trg sv. Petra, kjer ga bodo sprejeli papeževi gardisti.

Bolgarsko-italijansko nesoglasje

Italijansko stališče glede reparacij je neopravičljivo

Sofija, 2. dec. AA. Vsi jutranjki se bavijo s pisanjem italijanskega poluradnega lista »Giornale d'Italia«, ki piše proti ministru Burovu. Ves tisk ostro reagira proti temu pisanju. Nekateri listi poudarjajo, da je precej prozorna namera Italije, da odstrani Burova, na kar bi spet pokazala svojo naklonjenost. Čudna je hrabrost poluradnega italijanskega lista, ki se hoče pokazati velikodušnega na stroške ministra zunanjih zadev. Nekateri listi

naglašajo, da izvira to pisanje in to stališče Italije iz delovanja bolgarskega poslanika v Rimu generala Vlkova, katerega minister Burov ignorira. Burov da daje instrukcije tajniku Stolleu, ki jih izvršuje, ne da bi se obrnil kaj na Vlkova. Drugi listi sodijo, da je vsa kampanja prav za prav samo eno izmed sredstev za opravičenje stališča Italije v vprašanju reparacij, ki ga ni moči stvarno opravičiti. Tu je bila prilika, da Italija dejansko pokaže, koliko je naklonjena Bolgarski.

Francija in pomorska razorož. konferenca

Japonska in Francija le za omejitve podmornic

London, 2. decembra. (Tel. >Slov.<) Francoska vlada je sprejela predlog angleškega generala Richmonda, da se pri razpravi o pomorski razorožitvi razpravlja tudi o potrebi ladjevja držav, ki niso v prvi vrsti navezane na varstvo brodovja. Pri razpravi z Italijo je postavila Francija tri smernice: obrambo obrežnega vodovja v Sredozemskem morju, v Atlantskem oceanu in v Rokavskem prelivu, zavarovanje prevažanja črt v Afriko po Sredozemskem morju in zavarovanje zvez s centralnimi afriškimi kolonialnimi ozemlji. Francija se je dogovorila tudi z Japonsko o tem, da

pristajata obe državi samo na omejitve, ne pa tudi na odpravo podmornic.

London, 2. dec. AA. V spodnji zbornici je izjavil minister zunanjih zadev Henderson, da je bila kitajska vlada obveščena, da bi odpoved eksteritorialnosti mogla prejudicirati bližajoča se pogajanja. — Na ostala vprašanja je odgovoril predsednik vlade MacDonald, da bo pomorski razorožitveni konferenci v Londonu postavljeno samo to-le vprašanje:

»Kako naj se doseže najboljša skupna osnova za omejitve in znižanje oborožitve.«

Heimwehrovci silijo k odločitvi

Schober bo še ta teden predložil ustavni načrt parlamenta

Dunaj, 2. dec. (Tel. >Slov.<) Heimwehrovski listi objavljajo danes poročilo o razgovorih odposlancev tirolskega Heimwehra pri zveznem kanclerju Schoberu, podpredsedniku Vaugoinu in nižjeavstrijskem deželnem glavarju Bureschu, ki je obenem tudi predsednik ustavnega odbora. Tirolci so zahtevali, da se vendar enkrat napravi konec parlamentarnih razgovorov in da na mesto razgovorov stopi dejanje: »Vseeno, ali se to zgodi na parlamentarnih ali izvenparlamentarnih tleh.« Tirolski Heimwehrovci so pripravljeni pokoriti se v kakemu povelju za pohod na Dunaj in izvršiti za Avstrijo vse potrebne žrtve na duši in telesu. Ta vest pravi nadalje: Zvezni kancler je na te zahteve pristal in izrazil željo, da bi pokret Heimwehrovcev postal vedno močnejši in silnejši. Na merodajnih mestih pa se te vesti heimwehrovskih listov označujejo kot nepravilne ter se celo zatiruje, da je dr. Schober izjavil Tirolcem, naj ne govorijo vedno o žrtvah, če se more ista stvar doseči tudi mirnim potom. Prebivalstvo ima že od svetovne vojne dosti žrtv.

Dasi je smatrati, da bodo končne razprave zveznega kanclerja s strankami zadele še na zelo velike težkoče, bo po vestih nekega krščanskega socialnega večernega lista dr. Schober še ta teden predložil parlamentu na glasovanje ustavni predlog po doseženem kompromisu, obenem pa tudi vse one člene, o ka-

terih do sedaj ni prišlo do sporazuma, češ, da gospodarski položaj v Avstriji ne more več nadalje prenašati stanja negotovosti. Vodstvo Heimwehrov je izdalo novo oficijelno ostro izjavo, kjer poudarja, da so nadaljnja pogajanja brezpomembna radi intrinsingentnega stališča socialnih demokratov. Parlament bi z nadaljevanjem paktiranja zgubil pri ljudstvu še zadnji ostanek spoštovanja in se sam izključil kot zakonodajni faktor.

Dunaj, 2. decembra. (Tel. >Slov.<) Krščanski socialni poslanec dr. Suschnigg, ki so ga večinske stranke določile za poročevalca načrta ustavne reforme, je izjavil na nekem shodu, da je malo verjetno, da bi se posvetovanje o ustavi moglo končati že ta teden, tako da je predložitev predloga v plenumu mogoča šele prihodnji teden. Če bi se v parlamentu ne dosegla potrebna dvotretjinska večina, bi takoj po tem negativnem glasovanju odstopila vlada dr. Schobera, kar bi imelo za gospodarstvo nedogledne posledice.

Dunaj, 2. decembra. (Tel. >Slov.<) Zvezni kancler dr. Schober je imel danes zopet razgovore z zastopniki socialnih demokratov. V parlamentarnih krogih se smatra, da bo zvezni kancler dr. Schober na jutri dopoldne sklicani konferenci večinskih strank, v poročilu o uspehu svojih posvetovanj stavil take predloge, da se sedaj lahko računa z neposredno sklenitvijo ustavne reforme.

Mukdenska vlada se pogaja s sovjeti

Zmagovite rdeče amaconke

London, 2. dec. (Tel. >Slov.<) Po vestih iz Pekinga so sovjetski letalci v soboto bombardirali na raznih mestih kitajsko vzhodno železnico in sicer do Harbina. Vlada v Nankingu je sama prosila, da bi tuje vlade uvedle preiskavo o postopanju sovjetskih čet. Kljub vsemu pa se doznava, da je Mukden v zadnjih dneh v direktni zvezi z Moskvjo.

London, 2. dec. (Tel. >Slov.<) Dva kitajska parlamentarca sta s pooblastili mukdenske vlade začela danes ob rusko-kitajski meji pogajanja z ruskim zastopnikom Semanov-

skim radi dosege premirja in povračila vzhodne kitajske železnice.

London, 2. dec. (Tel. >Slov.<) Šele sedaj se doznava, da se je pri zavzetju Dalejnora izkazala posebno tudi posebna armada rdečih amaconk. Ruskim ženskam se je celo posrežilo, zapoditi v beg celo kitajsko brigado.

Marseille, 2. dec. AA. Neki blaznik je povzročil strahovito krvoprelije. Najprvo je ustrelil policijskega tajnika, nato pa še policijskega narednika. Oba sta bila na mestu mrtva. 6 drugih oseb je bilo težje ranjenih. Policija je zločinca prišla in zaprla.

Pogrešeno modrovanje

V nedeljskem »Jutru« je nekdo kot »najbolj informirana stran« objavil dolgozven članek, ki se odlikuje po konfuznosti in slabi slovenščini, kjer pripoveduje o tem in onem iz Sokola in med drugim nekako obžaluje, da se Sokolu ni posrečilo zbrati vseh narodnih sil v svojih vrstah. — To je resnica. Sokol v Sloveniji se je v zadnjih 80 letih našemu narodu skoro popolnoma odtujil. To pa ne radi svoje jugoslovanske miselnosti, ki je narod nima nič manj temveč celo več kot Sokoli, ampak zato, ker je odklanjal njegov kulturni svobodomiseln program. Razven tega so se mnogi iz sprednjih sokolskih vrst strankarsko eksponirali baš za ono politično grupo, ki jo je narod radi njenega zagrizenega strankarstva najbolj mrzil. Poleg tega bi ne bilo napačno, če sokolstvo najprej naredi edinstvo v lastnem taboru, predno hoče na svoj program zbrati še druge nacionalne elemente v Sloveniji.

Vsa hrvatska mesta obsojajo emigrante

Zagreb, 2. dec. (Tel. >Sl.<) Akt. dr. Ritića in občinskega sveta je po vseh hrvatskih mestih našel topel odziv. Dosedaj je prijavilo udeležbo pri deputaciji 21 mest. V Zagrebu se je prijavilo okrog 50 prosvetnih in gospodarskih ustanov. Občinskih svetnikov se je prijavilo 29. Izpovedka se je mislilo, da se naj pozovejo samo mesta iz Hrvatske, Slavonije in Dalmacije. Sedaj pa so aranžerji pozvali tudi nekatera mesta iz Bosne in Hercegovine, ki imajo hrvatski značaj, tako Sarajevo, Mostar, Travnik, Livno, Derventa in druge. Iz Vojvodine pa Subotico. Zato se domneva, da je bil namen aranžerjev ob pozivu, da se s deputacijo pokaže, kako so vsa hrvatska mesta in tista, v katerih prevladuje hrvatski element, soglasna z mestom Zagrebom v obsodbi emigrantov.

Vprašanje akademij naj reši razvoj

Belgrad, 2. dec. (Tel. >Slov.<) Tu se mu-di te dni Gavro Manojlović, predsednik akademije znanosti v Zagrebu. Izjavil je, da ni treba forsirati vprašanja treh ali ene akademije, marveč se naj prepusti to vprašanje naravnemu razvoju. Kakor bo ta razvoj nanesel, tako se bo to vprašanje najbolje rešilo.

Vlak mu zdrobil glavo

Belgrad, 2. dec. AA. Na postaji Gjurići je stopil včera Bogdan Todorović tako nesrečno z vlaka, da je prišel pod kolesa, ki so mu zdrobila glavo.

Tek zedinjenja

ASK Primorje je izvedel letos ponovno svoj propagandni tek skozi Ljubljano. Lani se je ta prireditelj vršila ob precej pičli udeležbi, startalo je samo 16 atletov. Letos je pa z udeležbo najboljših tekačev na dolge proge iz Belgrada, Zagreba in Celovca postal ta tek največja prireditelj te vrste v letošnjem letu. Kako veliko zanimanje je med našo mladino, jasno priča velika udeležba v skupini, ki je tekla krajšo progo. Ni manj kakor 28 mladih atletov je startalo, od katerih je prišlo na cilj 26. Vsekakor lepo število, ki je tem pomembnejše, ker je zanimanje za lahko atletiko precej padlo.

Nad vsjo prirediteljstvo je prevzel pokroviteljstvo ban lug. Dušan Sernec, ki je osebno prisostvoval razdelitvi nagrad. Prireditve so se udeležili zastopniki naših nogometnih klubov, LNP, hazijske pravzve, kolearske podzve, skratka zastopane so bile vse sportne korporacije, Vojaško oblast je zastopal polkovnik Mažen.

Točno ob 4 je dal g. Sanelin znamenje za start in lepo število 34 atletov se je pognal ov tek. Pred tekači je vozil oddelek tukajšnjega kolearskega bataliona, ki je na celi progi skrbel, da so tekači neovirano tekli. Na rezultate je zelo vplival razmočen blaten teren, vendar so bili v kljub tem neprimlikam doseženi prav dobri časi.

Na cilj so prispeli: Krnjača praga:

1. Sussith I. (KAC Celovec) 8:23¹/₂; 2. Ogrin (Primorje) 8:42¹/₂; 3. Putinja (Primorje) 8:47¹/₂; 4. Regali; 5. Mitja; 6. Zorja; 7. Glavnik (vsi Primorje).

II. skupina daljše proge.

1. Sussith II (KAC Celovec) 18:28¹/₂; 2. Kumer (Marathon, Zagreb); 3. Majhenič (Ilirija); 4. Trucelj (Primorje).

Perko (Primorje) je izstopil 60 metrov pred ciljem. Najboljša tekalca sta brata Sussith iz Celovca, ki sta odnesla z velikimi naskoki vsak v svoji skupini sigurno zmago. Oba sta prišla na cilj dobrih 300 metrov pred naslednjim. Po posameznih skupinah so prispeli na cilj v sledečem redu.

Krajša praga:

Skupina b: neverificirani do letnika 1911: 1. Zajec; skupina c: neverificirani let 1911—1913: 1. Putinja; 2. Lenarčič; 3. Gregore; 4. Grobler; 5. Sabec; 6. Prašnikar; skupina d: neverificirani od 1914—1916: 1. Ogrin; 2. Glavnik; 3. Sannig; 4. Mirt; 5. Umek; 6. Pribovšek; 7. Zdešar; 8. Krajec; 9. Rač; Herceg je izstopil; skupina e: juniorji letnikov 1911—1913: 1. Regaly; 2. Sintič; 3. Stepič; Nagy je izstopil; skupina f: juniorji let 1914—1916: 1. Zorja; 2. Ribnikar; skupina g: seniorji neplaširani: 1. Mitja; 2. Zorja; seniorji plaširani: 1. Sussith; 2. Vidmar.

Daljša praga.

Skupina a: neverificirani do letnika 1911: 1. Trucelj; skupina b: seniorji: 1. Sussith; 2. Kumer; 3. Majhenič; Perko je odstopil pred ciljem. Stefanović (Belgrad) je zamenjal progo in tekel krajšo mesto daljše, za katero se je prijavil. Zato je med tekom izstopil in ni več tekmoval.

Po končanem teku, ki je uspel nad vsa prireditelja, se je razglasil izid teka v posebni sobi restavracije Zvezde. Lep pokal, umetniško delo domačih zlatarske trvdke A. Fuchs, sta prejela v prehodno last brata Sussith iz Celovca. Dalje so prejeli vsi preoplaširanci po svojih skupinah okusne spominske plakete. Razdelitvi nagrad in vpisovanju v zlato spominsko knjigo je prisostvoval pokrovitelj prireditelj ban ing. Sernec, ki je vsem zmagovalcem čestital. Nato se je razvila neprijetna družabna prireditelj.

Med slovenskimi rudarji

Obisk Glasbene Matice v Merlebachu

Merlebach, 27. novembra.

Zadnji svetlobni trakovi so se poslavljali od dneva, ko smo se preko Metza pripeljali v premo-gopopni revir Merlebacha poleg Saarbrückna. Iz številnih temnih tovarniških dimnikov se je valil gost dim proti nebu, na postaji tisočglava množica rudarjev: Slovencev, Čehov, Poljakov, pa tudi Francozov in Nemcev, ki so ob zvokih rudniške godbe pričakovali slovenske pevce, kateri so prvi-krat obiskali svoje daljne brate ter jim prinesli pozdrave in lepo slovensko pesem iz domovine. Slo-venska družba so prišla z zastavami, postavili so slavaloke z napisi: »Dobro došli, dragi bratje,« dve godbi sta igrali neumorno ves čas med izsto-panjem Matičarjev.

Pred postajo je valovila množica vseh narod-nosti, ki je vzklikala gostom v pozdrav v vseh jezikih, vsi Slovenci iz tukajšnjih krajev, katerih je nad 3000, so prišli sem, da pogledajo svoje iz domovine in jim stisnejo roko v pozdrav. Ko je utihnila godba in se je pomirila množica, je stopil pred pevce tukajšnji dušni pastir, naš rojak g. Hafner, ki je v čuvstva polnih besedah pozdravil drage goste, da se je orosilo marsikatero oko na obeh straneh. Godba je zaigrala našo in francosko himno. Sprejema se je udeležil tudi mestni župan, ki je v nemščini pozdravil pevce. Zastopano je bilo tudi rudniško vodstvo, Podporno društvo sloven-skih rudarjev, društvo Sv. Barbare, pevsko dru-štvo »Triglav« in druga slovenski društva, kate-rih zastopniki so s kratkimi pozdravi izrekli dobrodošlico sestram in bratom iz ljubljene do-movine. Zastajale so besede v grlih, čuvstva radosti so jih dušila v nepopisni sreči. V slovenskem in francoskem jeziku se je za veličasten sprejem za-hvalil vsem dr. Ravnihar, zadoneli so v noč ponovno pozdravi navdušenja. Razvil se je nato mogoten sprevid s šestimi zastavami, dvema godbama in dolge vrste rojakov-izselencev, na sklepu Matičarji, pomešani z domačini.

V veliki leseni dvorani, ki služi našim rudar-jem v razvedrilo, bogato okrašeni z zelenjem, tra-kovi in zastavami, se je kmalu po prihodu (ob 19) vršil na to koncert. Razumljivo je, da je bila dvo-rana že nekaj dni prej razprodana, ker vsak Slovenec je storil vse, da sliši zopet enkrat svojo domačo pesem. Pa tudi drugo občinstvo je bilo zastopano. Prisostvovali so koncertu mestni župan, duhovniki, rudniški inženjerji, pred vhomom v dvo-rano pa so se zbrali tisoči, ki niso mogli vsled po-manjkanja prostora v dvorano. Pričela se je do-besedno borba za prostore okrog vrat, na okna so splezali, da vidijo in slišijo zanimivosti, na katero so je pripravljali ves kraj kot na dogodek prve vrste. Naravnost brezupen je postal položaj za iz-vajajoče pevce, ki niso mogli na noben način skozi valove množice priti do odra. Pevci so morali na-

praviti kordon, da so si mogle pevke v narodnih nošah napraviti pot v dvorano.

Zadonela je končno pesem, še so pluskali va-lovi razigrane množice, končno pa jo je pomirila, domala začarala, da je bilo mogoče odpeti ves pro-gram, iz katerega smo na splošno željo izločili nekaj najmodernejših pesmi ter jih nadomestili z narodnimi, ki so pač med njimi najbolj zaželjene. Do solz ganljiv prizor je bil, ko je med izvajanjem programa stopila na oder deklica rudarja iz kamniškega okraja Marija Dacar ter smelo izrekla zboru sledeče besede:

»Dobrodošli med nas, dobrodošli, Vi ki nam prinašate pozdrav iz domovine! Kako lepa je slo-venska pesem, kako radostna nam, ker nam pri-naša poljub iz domovine, kjer so vstala naša srca! Vaš obisk je kakor topel dih in prisrčna hvala zanj! Ta venček sprejmite od nas v spomin na nas in kot simbol bratstva! Navdušenja ni hotelo biti konca, ko je sprejel venec pevovodja gospod Polič ter poljubil deklico.

Razumljivo, da so narodne najbolj užgale in da je moral zapeti Matični oktet še nekaj lažjih pesmic izven programa, za kar je žel obilno po-hvalo. Ko bi nas ne bil na postaji takoj po kon-certu čakal že vlak, bi se gotovo večer razvil v di-menzijski, ki so mogoče le ob podobnih prilikah. Premišljeno in do podrobnosti sestavljeni načrti so nas neusmiljeno silili, da zapustimo zopet svoje brate v tujini, katerim smo z našo pesmijo vili v duše novih sil, da ne utonejo v težki realnosti v borbi za življenjski obstanek.

Slovenski pevci so s tem prvim posetom svojih bratov-izselencev storili svojo prijetno dolžnost eminentne važnosti, ki bo zapisana v srcih hvalež-nih rudarjev za dolgo dobo. Pokazali pa bodo naši bratje v tujini svojim sotovaršem drugih narod-nosti in podjetnikom, da pripada njih rod kultur-nemu narodu ki se lahko uveljavi tudi pri veli-kih evropskih narodih, ki lahko pokaže svojo kulturno višino pred vsem svetom. Zasluga slovenskih pevcev je, da se je ugled našega ročnega delavstva dvignil do neslutene višine, da je izvedela tudi tujina, odkod izvira slovenski delavec, kdo je to Jugoslovčan, katerega ravno tu malokdo pozna. Iz tega vidika še posebno razumemo globoko ob-čuteno hvaležnost, ki so jo nam venomer zagotav-ljali naši rudarji za ta izredni poset, na katerega niso mogli prav verjeti, dokler nas niso v resnici zagledali na postaji in koncertnem odru.

Se poslednji pozdrav od milih bratov, od nji-hovih voditeljev, zlasti od ljubeznivega dušnega voditelja gosp. Hafnerja, zapopolnili so robci iz množice in pevcev, pa že prvi naš vlak zopet nazaj proti Metzu, odkoder obiščemo jutri slavni, v svetovni vojni vihril do tal razdejani Reims.

Istočasno s koncertom v Merlebachu se je vršil v sosednjem Ametzu koncert, ki ga je pri-redil kvartet Glasbene Matice.

Vsem dobrim srcem!

Služkinje zbrane dne 1. decembra na shodu zadruga »Služkinjski dom« so proglasile teden pred Božičem od 15. do 22. decembra kot

teden samozataje

v prid služkinjskega doma. So jetične služkinje na deželi in v mestu, ki hirajo ter ne morejo ne živeti ne umreti, zapuščene so, pomagajmo jim mi, kakor vemo in znamo. So stare služ-kinje, onemogle v skrbi za druge, ki zapuščene stanujejo v mrzlih brlogih in ne v sobah in malo, da ne trohijo v svoji bedi. Je dnevno 40—50 deklet brezposelnih, ki tavajo okrog ter iščejo službe. V skromnih zavetiščih jim nudi-mo streho.

Potrebo dobro urejenega varnega, krščan-skega zavetišča čutimo od dneva do dneva bolj in bolj. Kot priprava za Božič proglasimo zase teden prostovoljnih žrtv; odreči se hočemo v tem tednu temu ali onemu užitku in to darovati za služkinjski dom. Kristjani vseh časov so ravno ob svetih božičnih praznikih vršili dela krščanske ljubezni za reveže po vzgledu bož-jeja Sina, ki se je odpovedal nebesom, da reši naš uboge trpine v dolini solz.

Toda obračamo se me služkinje sploh na vsa dobra usmiljena srca. Očetje in matere, fantje in dekleta po deželi spomnite se nas, donesite kake žrtve. Vi gospodje in gospe po mestu, ki ste gotovo večkrat čitale v časo-pisih klic služkinj »na pomoč!«, spomnite se o Božiču, da ste kristjani in doprinašajte žrtve. Ena cigara manj, en literček vina manj, enkrat manj v kavarni, potem pa odrajtajte te male prispevke nam. Vi gostilničarji, kavarnarji in mesarji, združite se z nami v požrtvovalnosti. Banke, tovarne, trgovine, če hočete imeti božji blagoslov, žrtvujte in darujte kaj najrevnejšim. Vse darove v katerikoli obliki sprejema

pisarna Poselske zveze v Delavski zbornici.

Darove pa hočemo razgrniti dne 22. decem-bra pri božičnici v Delavski zbornici pred očmi služkinj. Naj zasijejo ta dan v radosti njihove oči!

Poselska zveza.

Zadruga Služkinjski dom.

Predavanje Bogoslovne akademije za inteligenco

Danes, v torek, dne 3. decembra predava prof. škof Gregor Rožman: o »Problemih sodobnih konkordatov«.

Predavanje bo v prostorih bogoslovne fa-kultete v »Alojzijevehi«, I. 26. (Poljanska cesta 4).

Pričetek točno ob 20 (brez takozvane aka-demske četrti. — vstop prost.

† Josip Lasbacher

nadučitelj v pok.

Ruše, 1. decembra.

Stari ruški hrasti padajo drug za drugim. Serne, Marolt, Pintarič, Beigott, dr. Skaza... Tudi g. Lasbacher je bil hrast, tudi ta je danes padel. Vihar svetovne vojne je razmajał te hraste v ko-renini.

Rajni g. Lasbacher se je rodil leta 1858. pri Sv. Petru pri Gornji Radgoni. Leta 1879. je matura-l na mariborskem moškem učiteljskihi. Službo-val je nato nekaj časa na Prožinu blizu Teharjev, potem v Čresnjevcu pri Slov. Bistrici, od l. 1890. naprej do upokojitve leta 1924. pa kot nadučitelj v Rušah. V najhujših časih nacionalne borbe in pomanjkanja, pred in med svetovno vojno je skozi 10 let kot župan spretno vodil ruško občino. Skup-no s hčerko gđ. Albino in z drugimi Rušani je bil leta 1914. 52 dni interniran v zaporih v Gradcu. Naslov ruškega in smolniškega častnega občana in odlikovanje z redom sv. Save si je res zaslužil.

Gospod Lasbacher je bil povsod priljubljen, moč trdnih katoliških načel. Rad je pomagal, če je le mogel. Vsi današnji doletni Rušani so njegovi učenci.

Danes ob pol 3 popoldne nas je zapustil. Za hčerka Albino in Gizelo je odšel v večnost, okrepčan s sv. zakramenti za umirajoče Vrlemu možu časten spomin! Preostali g. soprogi pa naše iskreno sožalje. — Pogreb se bo vršil v sredo, dne 4. t. m. popoldne ob pol 3 na ruško pokopališče, kjer položimo pokojnikovo truplo v družinsko grobnico.

Na dnu življenja

Pred ljubljansko poroto končana družinska žaloigra.

Ljubljana, 2. dec.

Danes ob 9 je začelo na tukašnjem sodišču zadnje porotno zasedanje sploh; kajti kakor znano bo s 1. januarjem l. 1930 ukinjena porota.

Razpravi je predsedoval sodnik okrožnega so-dišča Anton Mladič, prisednika sta bila sodnika okr.-sodišča Ivan Kralj in dr. Ivan Bizjak, zapisnikar je bil avskultant Torelli, a zagovornik odvetnik dr. Lokar iz Ljubljane. Državno tožilstvo je zastop-al namestnik drž. tožilstva Lavrenčak.

Pred porotniki se je moral zagovarjati 20letni rudar Miha Premelč iz Gorice pri Bizeljski, ki je bil že predkaznovan radi lahke telesne poškodbe.

Obtožnica navaja, da je 21. julija l. 1929 na-padel Premelč na poti med Zagorjem in Trbovljami Janka Gabrona ter ga z nožem zabodel v desno stran vrata, da je na mestu umrl vsled izkrvavitve. Obtoženec sicer ni imel namena Gabrona usmrtiti, pač pa je dejanje izvršil iz drugih sovražnih namenov.

Razlogi obtožbe so sledeči: Leta 1919 sta se seznanila v Celju 29letni Janko Gabron in 24letna Neža Borušek. Ker je slednja čez leto dni zanosila, sta se z Gabronom poročila, čeprav je Neža prinesla v zakon že troletnega ne-zakonskega otroka. — Preselila sta se v Trbovlje, kjer je odprl Gabron trgovino z mešanim blagom. Toda kupčija mu ni uspevala. Dvakrat je prišel v konkurz in tretjič se je moral pogoditi z up-niki. Postal je trgovski potnik.

Prvih 7 let zakona je poteklo razmeroma dobro, posebno, dokler je Gabron še dokaj zaslužil. Neža mu je rodila 8 otrok, od katerih žive sedaj z ne-zakonskim vred še štirje. Toda ko je začelo pri-manjkovati sredstev za vsakdanje potrebe, so se začeli med zakoncema prepiri. Žena je bila pri-siljena vzeti na hrano in stanovanje rudarje. Zase in za svojo družino sta Gabronova obdržala veliko sobo, malo sta pa oddala v najem.

Med rudarji je bil tudi obtoženi Miha Premelč, ki je služil že prej pri Gabronovih za hlapca. Bil je proti Neži in otrokom zelo ljubeznjiv, čeprav so ga sicer opisovali kot nasilneža. Gabronova je izvršila z njim zakonolomstvo, česar ni niti preveč prikrivala. Sostanovalec so vedeli vsi za njeno raz-merje s Premelčem. Tudi mož je začel nekaj slu-titi, prepri med zakoncema so se povečali, in Ga-bron se je svoje žene celo dejansko lotil. Ko mu je priznala svoje odnose do Premelča, je tega za-podil iz hiše. Vendar ga je pa iz nerazumljive po-pustljivosti čez mesec dni na ženino prigovarjanje zopet sprejel na stanovanje.

Premelč je posojal zakoncema Gabron denar, ki ga pa ni dobil nazaj. Vabil je tudi moža in ženo s seboj v gostilne in jima plačeval. Prepri so se seveda nadaljevali, vendar je mož iz omahljivosti in neodločnosti vselej popustil. 15. julija t. l. je zopet očital ženi njene odnose s Premelčem in jo začel pretepati. Premelč ji je prihlajal na pomoč in oba sta nato skupno pretepla omahlivega Gabrona. Priči Lorberju je mož povedal, da mu je žena priznala zakonolomstvo. Dejal je tudi, da mu je Premelč zagrozil »da ne bo več dolgo tlačil zemlje«. Zato naj pokaže oblastem pravega krivca, če bi se mu kaj pripetilo.

Gabron trdi, kar potrjuje tudi priče, da ji mož že prej ni bil popolnoma zvest.

Prišel je usodni 21. julij. Obtoženec in zakon-ska Gabron so se podali iz Trbovlje v Zagorje, kjer je tedaj odprla njihova stara znanaka Katarina Pra-vica novo gostilno. Gabronovim je bila že večkrat posodila denar, ki ji ga pa nista vrnila. Ko je prišel aprila Gabron zopet k njej prosit na posodo, mu ni hotela več ugoditi, temveč ji je moral izročiti zlato uro in cekin, oboje last njegove žene za 400 dinarjev.

Omenjenega dne so se vsi trije tam prav dobro gostili. Jedli in pili so. Premelč je plačal okrog 130 dinarjev, Gabron pa je dal za 1 liter. Vsega skupaj so popili okrog 5 litrov lahkega vina. Nato so se vrnili peš iz Zagorja proti Trbovljam. Premelč je šel kakih 20 korakov pred zakoncem, ki sta se prepirala radi zlate ure in cekina, ka-tero je žena zahtevala nazaj. Drugo jutro so našli rudarji Gabrona mrtvega v mlaki krvi na cesti. Krvavi madeži so se poznali kakih 60 korakov da-leč po cesti, v grmovju pa so našli prazno Gabro-novo denarnico. Poleg 4 malih ran na prstih in rokah je imel Gabron 14 cm dolgo in 4 cm globoko rano na vratu. Glavna žila dovodnica, desna vratna žila in desni veliki vratni živec so bili prerežani. Vsaka zdravniška pomoč bi bila izključena. Med prsti je držal umorjeni več človeških las. Bil je ves povojan v prahu, raztrgan in je imel več pod-plutb na telesu.

Sum je padel takoj na obtoženca. Več kot dva meseca sta on in Gabronova žena tajila uboj, ko so pa našli Premelčovo okrvavljeno obleko, sta se končno udala in priznala.

Njuni izpovedbi se približno ujemata. Premelč, ki je šel, kakor rečeno, 20 korakov pred zakonski-ma Gabron, je nenadoma zaslišal Nežin glas: »Miha! Pomagaj! zaklal me bo!« Prihljel ji je na pomoč in videl, kako grozi Gabron z nožem svoji ženi. Iztrgal mu jo je, nato je Gabron zavpil nanj: »Sedaj bom pa tebe, ženo bom že doma dobil!« Obtoženec je izvil Gabronu nož iz roke in ga nato z njim sunil, da sam ni vedel, kam. Žena je še iz-povedala, da jo je bil mož prej dvakrat močno uda-til, enkrat pa sunil, da bi bila skoro padla. Ko sta se moža spoprijela, je zbežala v grmovje in se šele vrnila, ko je mož ležal že mrtve na cesti. — Očitala je obtožencu, da ji je ubil moža, otrokom pa očeta, on pa je je tolažil, da bo že on zanje skrbel, če se jima bo posrečilo ukiniti oblasti, da je Gabron izvršil samoumor. Vrnila sta se domov, kjer je Neža oprala Premelčovo okrvavljeno suknjo in jo z likal-nikom sušila. Kako je prišla listnica kraj ceste, ne vsta povedati; domnevala, da jo je bil izpraznil kdo izmed pasantov, ki so zjutraj našli umorjenega. Če že nista izvršila Gabronova in Premelč pre-mišljenega umora, pravi obtožnica, pa je vsaj gotovo, da je Premelč ubil Gabrona v veliki jezi in velikem sovraštvu.

Obtoženec je zastaven fant z uporno štrlečimi plavimi lasmi in pravilnega, vendar nekam su-rovega obraza. Čeprav je po tipu kolerik, se obnaša

Tu gre mož katerega muči kašelj. Zakaj pa tudi ne vzame Kresival-a? Priznani in okusni Bayer-jev proizvod.

ves čas zagovora zelo hladnokrvno in odgovarja s krepkim, odločnim glasom na stavljena vprašanja. Z ozirom na obtožnico ne izpove nič novega. Odločno zanika, da bi bil nož, ki so ga našli poleg umorjenega, njegov, čeprav ga je Gabronova žena prvotno spoznala kot takega.

Kot prva priča nastopi Neža Gabronova, drobna, suhljata ženska. O nožu, ki so ga našli poleg umor-jenega, pravi, da ne ve točno, če je bil Premelčev.

Predsednik je vpraša: Ali vam ni bilo prav nič hudo, ko ste videli ležati svojega moža v krvi? Kaj vam ni prišlo prav nič na misel, da bi stekli in poklicali ljudi, ki bi mu pomagali? Saj vendar ni-ste mogli vedeti za gotovo, da je mrtve?

Gabronova, ki je doslej dokaj mirno odgovar-jala, je začela tedaj jokati in je jokala nato ves čas razprave. Bistveno novega tudi ona ni vedela povedati.

Izvedenca zdravnika (dr. Zadnik in dr. Slavko Grum) sta mnenja, da je bil uboj izvršen verjet-nejše, ko je Gabron ležal na tleh. Vendar tudi ne izključujeta možnosti, da je Premelč sunil Gabrona, ko je stal, s tako močjo, da mu je prizadel to-likšno rano. Glede ostalih 4 ran sta mnenja, da izvirajo od istega ostrega predmeta, kakor ona na vratu.

Nato so bile zaslišane še priče: Katarina Pra-

vica, gostilničarka v Zagorju, delavca Zgonc Ignac in Muršič Mirko, Premelčeva sostanovalec ter umorjenčev prijatelj Lorber Franc. Zadnji je izpo-vedal, da je imel Gabron svojo ženo zelo rad in da mu je večkrat zatirjeval, da je ne mara pustiti. Posebno pa je imel rad otroke. Ko mu je Lorber očital, kako mora trpeti pred svojimi očmi razmer-je svoje žene s Premelčem, mu je odvrnil:

Nežke ne pustim od sebe, zato rajši potrpim. Kaj bi bilo potem z otroci?

Ko je pričel porotnikom izpovedbe ostalih priči, je stavljal porotnikom vprašanje: 1. glede uboja; 2. če bi event. to zanikali, radi prekoračenja silo-brana.

Porotniki so soglasno potrdili vprašanje in je bil nato Miha Premelč obsojen na 7 let težke ječe. V kazen se mu vsteje preiskovalni zapor od 22. julija 1929.

Zalostna slika, ki jo je razgrnilo pred poslušalci današnje porotno zasedanje, je vzbudila v vseh navzočih najtežje dojme. Boda na eni, posurove-lav na drugi strani sta dovedla do te strašne ka-tastrofe, vsled katere so izgubili štirje nedočni otro-čiji svojega očeta in rednika. Obtoženec se je udal strasti, do katere bi nedvomno ne bilo prišlo, da ni bila žena prisiljena, jemati podnagelnike na stanovanje, da preživi sebe in svoje otroke. Ona, starejša, bi bila morala predvsem vedeti, kaj je njena dolžnost. Ko je bila Premelču prečitana vi-soka kazen, je prebledel, vendar se je, ko je za-pustil dvorano, nasmehnil, kakor da mu nič ni, če-prav je bila z razsodbo zapечатena njegova živ-ljenska usoda. Čeprav je bila kazen, ki je zadela obtoženca, visoka, so vendarle odšli poslušalci od razprave z utisom, da je bila razsodba upravičen epilog k tej krvavi drami.

Popoldanska razprava, ki bi morala obravna-vati slučaj detomora, je bila preložena.

Konec izjanske žaloigre

Ljubljana, 2. decembra.

V spomenu je še grozna družinska žaloigra, ki se je letos, sredi meseca junija, odigrala na Igu. Mladi, 23letni posestnikov sin Anton Podržaj je umoril svojo mačeho. Podržajeva mačeha je nam-rež zapostavljala otroke iz prvega zakona in zato se je sin Anton maščeval. Prišel je dne 14. junija iz Sarajeva, kjer je služil za mesarskega pomoč-nika in še isti dan popoldne umoril mačeho.

Ta družinska žaloigra je danes dočakala svoj žalosten, nič manj tragičen epilog.

Anton Podržaj je bil aretiran in odveden v ljubljanske sodniške zapore. Bila mu je dodeljena samotna celica, ker je bil še v preiskavi. Samotni zapor je prej živahnega in temperamentnega, dasi k melanholiji nagnjenega in nekoliko duševno ab-normalnega človeka, silovito strl. V zaporu je pre-življal dneve v večni melanholiji in otožnosti. Bil je vedno tih in molčeč, tudi, kadar ga je kdo obiskal, ali pa je paznik stopil celico. Vodeče pa niso pazniki in vodstvo jetnišnice nikoli imeli kakih pritožb proti njemu.

Danes je Anton Podržaj sam na strahovit na-čin končal svoje žalostno izgubljeno življenje. Po-držajeva celica je bila v drugem nadstropju v za-njem traktu jetnišnice med Miklošičevo in Ciga-letovo cesto. Zgradba jetnišnice je urejena tako da je mogoče z dna poslopja pregledati vsa tri nadstropja s celicami. Ko je danes ob 11.15 do-poldne prinesel paznik Antonu Podržaju kosilo, je ta planil skozi odprta vrata celice na hodnik, se z gornjim delom globoko nagnil nad ograjo hodnika, se prevagal in omahnil v globino. Na trdem tlaku poslopja je Podržaj smrtno ranjet obležal. Vse se je zgodilo v dveh, treh trenutkih, tako, da mu pazniki ni mogel preprečiti groznega samomora.

V jetnišnici je bilo takoj vse alarmirano. K samomorilcu so pritekli brž pazniki ter ravnatelj jetnišnice Arko. Nekdo je skočil po zdravniku jetnišnice dr. Ivana Zajca v sosednjo palačo OUZD. Dr. Zajc je bil takoj v jetnišnici. Ali Podržaju tudi on ni mogel pomagati. Podržaj je bil ranjen na desnem senu, imel je hude notranje poškodbe ter ves prsni koš udr. Pičel četrť ure po skoku je Podržaj izdihnil. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Ravnatelj Arko je brzojavil o samomoru orož-nikom na Igu, naj obveste Podržajeve sorodnike.

Podržaj je samomor gotovo zasnoval še pred dnevi in ga v primernem trenutku izvršil. Na po-doben način je leta 1919, izvršila v ljubljanski jetnišnici samomor tudi neka ženska, ki je skočila iz tretjega nadstropja jetnišnice.

Slabi zobje

kvarijo najlepši obraz. Neprijeten duh ust je zoprni. Obe hibi odstranite z uporabo krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, posebno z uporabo zobčaste Chlorodont ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih straneh ter odstranjuje ostanke jedi, ki povzročajo gnilobo. Tuba Din. 8. — velika tuba Din. 13. — zobne ščetke Din. 20. — Leo-Werke A.-G. Generalno zastopstvo za Jugoslavijo: Tvornice Zlatorog Maribor. 8

Damam, ki obuladajo strojepisje

kupite krasen, mal, prenosljiv kvalitetni pisalni stroj „ARICE“, dobavljiv

v 17 modnih barv in nijansah

Res lepo in moderno darilo za Božič ali druge prilike — Slike in opis na zahtevo! — Oglejte si izložbo specialne trgovine pisalnih strojev

THE REX Co., Ljubljana
GRADIŠČE 10 (za dram glediščem)

Sin umoril očeta

Izpred mariborske porote.

Maribor 2. decembra.

Anton Horvat, posestnik v Gornji Pristavi pri Ptuj, se ni razumel s svojim sinom Martinom. Obtožnica pripoveduje, da je bil Anton Horvat sicer skrben gospodar, da je pa bil udan pijančevanju, da se je v vinjenem stanju z ženo večkrat sporekel in da je s sinom Martinom čestokrat naravnost kruto ravnal. Tako je razumljivo, da se je v Martinu porajala mržnja do lastnega očeta; in tukaj se je tekom časa znašel na isti ploskvi s posestnikom Janezom Fiderškom, ki je Antona Horvata radi nekkih pravd postrani gledal. In se je zgodilo, da sta si 17 letni Martin Horvat in Janez Fideršek postala prijatelja in da je nekoga dne objela oba v mržnji do Antona Horvata misel na umor. Obtožnica pravi celo, da je Fideršek Martina čisto nagovarjal k umoru očeta ter mu obljuboval pri tem dejansko pomoč, če bo treba. Prilika za to je nanesla, ko se je Anton Horvat dne 3. septembra t. l. vrnil iz Ptuja zvečer domov ter se podal spat na skedenj. Pojavil se je tedaj med 21. in 22. uro v Horvatomem hlevu Fideršek ter nagovarjal Martina, da bi nocoj tisto »naredil«. Martin se je po težkem duševnem boju odločil: šel je po sekuro v kolarnico in se povzpel na skedenj. Spečega očeta je nato udaril s sekuro in s toliko silo, da je očetu zdrobil desno čelnico in da je Anton Horvat v trenutku podlegel. Medtem pa je stal Fideršek pred skedenjem pripravljen, da prikoči, če bo treba. Ko sta se oba uverila, da je oče preminul, sta zavlekla njegovo truplo čez cesto na njivo, posejano s koruzo, kjer so orožniki tekom preiskave našli na umorjenčevem truplu. Nato sta si obtoženca namočila roke z umorjenčevim krvjo in pomazala z njo lesto na skedenj ter druge predmete v bližini hoteč na ta način ustvariti videz, kakor da je oče tebeblil z leste in nato v smrtnem boju okrvavil predmete.

Da je pa Horvat ušel nasilne smrti,

ni bilo orožnikom težko ugotoviti. Kravi maderje so kazali na morilceve — roke. Zapri so Martina, ki je dejanje priznal, dočim pa Fideršek vse taji. Razen zavratnega udara se Martin Horvat in Janez Fideršek obtožujeta tudi hudodelstva tatvine. Martin Horvat je namreč v času od novembra do Božiča 1928 ukradel Jožetu Veršeniku raznih pridelkov in predmetov v skupni vrednosti 950 Din, oziroma 250 Din, kar je v smislu obtožnice storil na priogovarjanje soobtoženega Janeza Fiderška.

V porotni dvorani.

Senatu predseduje vss. Guzelj, votanta ss. dr. Tombak in dr. Senjor, obtožbo zastopa dr. Zorjan, zagovornika dr. Mühl-eisen (za Martina Horvata) in dr. Šnuderl (za Janeza Fiderška). Razprava je bila zelo zanimiva, ker je Martin Horvat, komaj 17 letni fant, izpovedal, da je očeta umoril na prigovarjanje J. Fiderška, dočim Fideršek vsako soudeležbo odločno taji. Martin Horvat prehaja mestoma v nianse jokavosti, govori pa v čistem ptujskopoljskem dialektu.

Likovič Joža:

Samosevc

Zelenkasto svetlo nebo gine nekje za barjem. Jutranje obzorje nad Gredo in Malim Krimom se drobi v jarkem sevu. Drobní oblaki se gnetejo kakor plašne ovčice nad Rakiško planoto, njihova telesa so pokrita v volneno kopreno; solnce bega zaostalo nočno čredo. Pod Pokojiščem se dramijo zlatomodre smreke, v Vinjem vrhu pojo sekire neizprosno smrtno pesem vitkim jelkam in lepim bukvam. Beli voli zadovoljno mukajo na zagranih pašnikih, kjer je trava mehka in sladka. Tod se bočijo nepristopne pečine z rdečimi žilami; pod njimi vodijo komaj vidne drve v dolino k samotnim livadom in studenčkom. Tam se za večera shajajo srne s svetlimi očmi, kos in tibe zvezde vedo zanje; včasih zajoka zaljubljena sloka, včasih išče pastir v zgodnjem jutru sladke korenine, ki so jih čez noč natrgale vile ter pustile pred »golobjo jamo«. Sicer pa je razlita tukaj neskaljena tišina.

Na ohoniških gmajnah pred Peklom se zbira pastirji s svojimi pisanimi čredami: Peklenčarjev J., Drašlerjev Tonč, Mihevkov Janez, ki sme letos s fanti privrkat vasovati... Krave se lagodno smučajo med leščevjem, junčki se radovedno ozirajo preko skalnih ograd. Česmin in brinje dišita, skale se svetijo v jutranji rosi kakor biserne pene. Borovničeva šumlja preko spolzkjih pragov ter boža mahovite brade; razposajeni valčki plešejo okoli rogovilastih hrastovih korenin. Zaga za ključem že reže mehke jelke...

Preko pristavskih senožeti pa hiti jutro z zlatimi očmi, objema deviške breze ter se smelja pastirjem v nizavi, ki kurijo okleščke in trhljene šore. Nenadoma pa dvignejo glasen vrišč:

»Samosevc gre, samosevc gre...«

Kozavi Tine z debelimi lici pa se spusti preko gmajne in kriči proti prihajajočemu:

Nekaj prizorov.

Predsednik (Horvatu): »Zakaj si orožnikom in tudi pozneje drugače povedal, ne da bi Fiderška notri tlačil?«

Horvat: Če sem se pa bal.

Predsednik: Koga?

Horvat: Fiderška.

Predsednik: Pa zakaj.

Horvat: Si nisem »upale« povedati, ker so Fideršek djali, da ne bom tri dni hodil, če ga bom »vun« dale.

Fiderškov zagovornik dr. Šnuderl se hoče prepričati o značaju fanta in ga vpraša: »Ali si se učil veronauka v Šoli?«

»Bolj malo.«

»Kako to?«

»Župnik so pred dvermi bili, mi smo se pa not« drla« (smeh).

»In deset božjih zapovedi poznaš?«

»Ne.«

»In ne veš, kaj pravi četrta božja zapoved?«

»Tudi ne.«

Fideršek pa odločno taji Horvatove izpovedbe.

Predsednik: »Ali je torej res kar pravi Horvat?«

Fideršek: »Ni besede.«

»Zakaj pa pravi fant, da ste ga vi nagovarjali?«

»Od »fašinga« sem nisem nič govoril z njim; pri pravdah, ki sem jih imel z očetom, je vedno pričal proti meni.«

In kako more potem Horvat to trditi?«

»Nič ne vem; to je »politika.«

Razprava se je odložila, ker sta oba zagovornika predlagala nove priče in da se na predlog zagovornika dr. Šnuderla preišče duševno stanje obtoženega Janeza Fiderška.

Koledar

Torek, 3. decembra: Frančišek Ksaverij, spoznavavec.

Osebnosti

— Poročil se je g. major Telemah Janković iz Beograda z gospodično Pavlo Graiser iz znane rodbine g. Ivana Grauserja, trgovca z vinom v Kranju.

— Promoviral sta dne 30. novembra na univerzi v Inomostu za doktorja medicine Slovenca Slavko Rakovec iz Ljubljane in Roman Vidmar iz Irče vasi pri Novem mestu.

Novi grobovi

— V Ljubljani je umrla ga. Viktorija Jeretina. Pogreb bo danes ob 3 popoldne iz Sv. Jakoba trga 8. — V bolnišnici je umrl g. Andrej Kobal, posestnik in cerkveni ključar v Gabrijelih. Danes ga prepeljejo domov na Gabri-

100 Din pri plašču

prihranite, ako ga kupite le v trgovini

Tomšič, Sv. Petra c. 38

Dobite tudi zelo močne moške triko srajce in hlače po 20 Din — Enako rokavice, nogavice, kravate in vsa drugo manufakturo po izredno nizkih cenah — Dobro blago in nizke cene, to so Vaši odstotki

»Boštjan! Kje si pa nocoj lovil coprnice?« Zapolnili pastir zažene tolsto čredo med ogrado, malce spači obraz ter zamahne s klobukom. Za hip obstoji, zagoreli obraz in zdrave oči se zasvetijo v jutranjem solncu. Nato pa steče proti gruči vrstnikov ter zavriska. Toda ta vrisk ni srebrn in sladak, nekaj težkega in boleznega leži v njem.

Pastir Boštjan je revež! Očeta nima tukaj, menda je šel za morje po srečo in krvave zlate; mati se je poročila z drugim, na njegovo srce je čisto pozabila. Postal je sirota, pehan od hiše do hiše, gost skednjev, mirakov in beračev, ki so smeli prenočevati v stelji. Pravili so mu svoje popolne zgodbe, o nadlogah in nekem krasnem svetu tam za gorami. Kolikokrat se je prebudit v tihih nočeh, ko so voli mirno sopli ter cvrkutali murni na vrtu. Sklonil se je k lini in strmel v nočno pokrajino; zvezde so se poljubljale, angelska perot je božala slemenagor... Tedaj se je vedno spomnil na tisto žalo besedo, s katero so ga dražili tovariši na paš, ter se norčevali fantje, ko je gnal živino napajati. Kako rad bi se jim izognil!

Samosevc! Koliko gorjuposti je občutil pri tej čudni besedi, ki ji sprva ni vedel pomena. Ničesar ni zagrešil, pridno je pasel zaupano živino, nikdar ni lasal mlajših pastirčkov, verno je prebiral molitveno knjigo, ki mu jo je nekoč podaril sobočevski cerkovnik. In vendar so ga vedno obkladali s to žaljivko, pri kateri so se valka dekleta muzala in sramežljivo spogledovala. Kaj je torej zagrešil? Znašel se je v tej solzni dolini, ko njegova mati še ni bila blagoslovljena po rokah božjega namestnika in priznana za ženo od človeških postav. Bil je v grehu spočet, prepovedan sad, rojen v gluhbi noči na prhli slami in v detinskih letih oskrbovan po raznih sirotišnicah.

Tudi danes so ga sprejeli vrstniki s to besedo. Ničesar hudega jim ni storil; kolikokrat je čuval njihovo živino, ki je pred neznošno peko bežljala med gromovje. Oni pa so sti-

jale, kjer bo jutri pokopan. Bil je odločen in zvest katoliški mož.

— V Prtoči (Slov. Krajina) je bil v soboto pokopan domači župnik g. Janez N. Bagary v 67. letu starosti. Župnikoval je tam celih 38 let. V hribih se je nalezil bolezni, ki ga je mučila več let in ga spravila sedaj tudi v grob. Pokopal ga je ob veliki asistenci častni kanonik g. Slepec iz M. Sobote.

N. p. v. m.!

Mala kronika

— Pogajanja za novo kolektivno delovno pogodbo v grafični industriji. Konec junija meseca so grafična podjetja na teritoriju dravske banovine odpravila kolektivno delovno pogodbo, katere veljavnost poteče 31. decembra t. l. Včeraj so se pričela pogajanja za novo kolektivno pogodbo. Po kratkih formalnostih so delojemalci izjavili zahtevo, da se predloži predlogi. Delojemalci so nato s svoje strani to storili, delodajalci pa so obljubili, da to store v najkrajšem času. Pogajanja se v sredo nadaljujejo.

Za otroke primerno

MIKLAVŽEVA DARILA

kupiš zelo ugodno pri trdki

STANKO FLORJANČIČ

trgovina / železnino / Sv. Petra cesta 35

— Za Miklavža si nabavite lepi povesti: A njega ni... (broš. 15, vez. 22 Din) in Odpoved nesrečne žene (12 Din). Dobita se v Ljubljani v Jugoslovanski knjigarni in Novi založbi, v Mariboru v obeh Cirilovih knjigarnah, v Celju in Ptuj.

— Gospodine! Vaše perilo pere, posuši, monega ali lika tovarna Jos Reich

— Avto-podjetje Rakek—Stari trg je s 1. decembrom premislil svoj voznik red. Avtobus odhaja sedaj iz Ljubljane ob 17. iz Starega trga v Ljubljano pa ob 6 jutraj, iz Rakeka v Stari-trg odhaja sedaj že ob 7.35 jutraj in dostavlja zopet »Slovenca«, na celi progi do Starega trga, kjer bo že na razpolago ob 9.

— Možje. Svojim ženam in gospodinjam poklonite za Miklavža »Gospodinski koledar« za leto 1930, ki je danes izšel. Koledar prinaša letos nove kuhinjske recepte ter razna podučna navodila za domače gospodinstvo. Drugi del koledarja obsega praktično urejen stroškovnik za vse dni v letu, kamor vpisuje skrbna gospodinja dnevno vse svoje izdatke in dohodke. Koledar je napredaj po vseh knjigarnah in pri Jugoslovanski Matici v Ljubljani, Selenburgova ul. 7-11. Cena Din 20, s pošilnino Din 21.75.

— Miklavž prihaja. Čas, katerega se naša mladina najbolj veseli, je pred durmi. Temu bo prinesel krasno slikanico, onemu lepo knjigo. Vse to ima v veliki izbiri v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Tako: Domače in tuje živali v podobi. Din 30, dalje slikani Robinson starši. Obisk na pristavi, Mali palček in Martin Krpan, vsaka po Din 20.

Veselja Eskimo žari,

najhujši mraz ga ne skrbi.

Saj je na severni tečaj.

prinesel Amundsen »Buddha«-čaj.

Tea-Import, Ljubljana, Aškerčeva 3.

Nesreča ne počiva

— Požar. Polirju Andreju v Pečarovicah je plamen uničil celo hišo z gospodarskimi poslopji vred. Ko je požar izbruhnil, ni bilo doma nikogar, zato je marsikaj uničeno, kar bi se dalo drugače rešiti. Požar je baje podtaknjen iz maščevalnosti.

— Dve smrtni nesreči na zagrebškem kolodvoru. V soboto zvečer je šel 29 letni železničar Ivan Zulj v Zagrebu po progi v službo. Nenadoma je opazil, da mu vozila vsak od ene strani nasproti tovorni vlak in brzovlak. To ga je tako zmedlo, da se ni znal umakniti ter ga je lokomotiva brzovlaka udarila in vrгла v stran s tako silo, da je mrtev obležal. — Ko se je brzovlak ustavil na kolodvoru, so našli na kolesu lokomotive zamotano vojaško bluzo.

Usta ingrolo

so najlažji pot, po katerem prihajajo bolezenske kapi v naše telo. Zato otroci obvaruj jo pr d nalezljivimi bolezni in vratu in grla okusne ANA-COT pastilje Dr. Wanderja Dobivajo se v vseh lekarnah Varujte se izdelkov, ki v zadnjem času imitirajo ANACOT-pastilje.

kali po dišečih sencah za šmarnicami, malinami in gobami. Koliko vetrnic jun je zrezljal, koliko čudovitih mlinčkov je nastavil! Spoula-di je zvijal piščali, v juliju je napravljval torbice iz mehkega lubja. Kolikokrat je prestregel in pobil starega modrasa, ki je zalezoval brezskrbno živino... In vendar je ostal pri vsem tem zapuščen samosevc, zasmehovan in preziran od vseh. Celo pastirčka Barica se mu je izneverila; zavrgla je njegov šopek zlatičune in sprejela cvetje iz Mihevkovih rok. Nocoj pojde kresovat v goro, njega ne bo vzela, s seboj, nanj je pozabila...

Kresni večer! Nebesa na zemlji! Zvezde se skrivajo med brinjem in borovci ter poletavajo med praproti kakor zlate lučke. Brezdna so odprta, blesteči vsemir je razgrujen kakor zlat prah na božji dlani. Pritajeno cingljanje gre skozi svetli večer; srebro polzi po skritih zlebovih. Skrat majo vrhove leščevja; zrak opojno diši, pa ne more zaspati pritlikavi sivobraž ter kolovrati po mahovju...

Kdo bo spal? Pastir Boštjan ni držal doma, zvezde so trkale na okenska staja. Šel je preko polja proti pašnikom pred Peklom. Roji kresnice so se zginjale preko golčave. Voda je uspalvalno šumela na ohoniški žagi, kresni ognji so plamteli na Pokojišču. Legel je na zemljo ter prislunil. Prijetna toplota ga je prevzela. Rodovi zlatokrilih žužkov so ga vabili, rože so se pregibale, iz njihovih zlatih čaš so se prelivala medene vonjave. Korenine so trepetale, prah je oživil ter se svetlil kakor suho zlato... Boštjanu se je zdela, da se vse dviga, da kipi zemeljsko površje, da valovijo vode, da se zemlja druži z neбом, da se je spustila rimska cesta k njegovim nogam. S Pristave se je začelo radostno petje; dekleta so kresovale, fantje so ukali, da so gromovito odmevali samotni doli. Boštjana je zabolelo! Ni smel med nje. Kako rad bi bil nocoj njihov brat, kako rad bi delil z njimi veličastno krasoto kresne noči. Toda zdela se mu je, da so ga izobčili iz svoje

Primerna
Miklavževa darila
kupite najceneje pri trdki
Ign. Žargi, Ljubljana
Sv. Petra cesta 3 in 11

Izprva so menili, da je to Zuljeva bluz, toda kmalu so našli blizu razrušenega kolodvora strašno raztrgano možko truplo v vojaški uniformi, ki ga ni bilo mogoče spoznati. Po uniformi je razvidno, da je bil to vojak IV. zrakoplovnega polka v Zagrebu. Istovetnosti še niso dognali.

— Utopljenega otroka so našli v nedeljo dopoldne v bližini griškega mostu v strugi pri Zalcu. Utopljenček je 2letni Franc Štraus, sin lastnika Poljskove žage v Vrbi pri Zalcu. Fantek je zginil že v soboto popoldne.

Ljubljana

Kaj bo dane?

Drama: Zaprti.
Opera: Gorenjski slavček. C.
Kino Ljubljanski dvor: Mali predujm na blazenost.
Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in Mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

Praznik zjedinenja v Ljubljani

Na lep in slovesen način je praznovala Ljubljana največji naš narodni praznik, praznik zedinjenja. Že na predvečer praznika so vihrale z vseh poslopij državne zastave. Pogled na z zastavami okrašeno mesto je bil res krasen.

Na predvečer praznika je top ustrelil na Gradu vrsto častnih strelav.

Slovesni Te Deum je v stolnici daroval knezo-skof dr. A. B. Jeglič ob številni asistenci duhovščine. Službe božje so se udeležili vsi tuzajšnji dostojanstveniki, tako ban ing. Dušan Sernec, podban dr. Pirkmajer, divizijski general Sava Tripković z brigadnim generalom Popovičem, župan dr. Puc, vsi konzuli, dalje aktivni in rezervni častniki ter mnogo občinstva, tako, da je bila cerkev nabito polna.

Po cerkveni slovesnosti je ban ing. Sernec sprejemal v imenu vlade čestitke oficijelnih oseb k državnemu prazniku.

V mestu se je v nedeljo vršilo vse polno prireditev, ki so bile dobro obiskane. Najsijajnejše je uspel seveda

častniški koncert

v unijski dvorani. Že pre džačetkom koncerta je bil zaseden vsak kotiček v dvorani. Občinstva je bilo toliko, kakor dosedaj še na nobenem koncertu ne.

Odličnim zastopnikom na čela je bil ban ing. Sernec, dalje podban dr. Pirkmajer, divizijski general Sava Tripković, mestni župan dr. Puc, rektor dr. Dolenc in drugi. Mnogo občinstva je bilo tudi z dežele, med posebnimi kraji pa je v tem oziru prednjačila Litija, ki je poslala kar celo deputacijo v županom Hinkom Lebingerjem na čelo.

Koncert sam je krasno uspel ter so vse točke žele viharno odobranje. Občinstvo je neprestano zahtevalo ponavljanje. Društva, ki so nastopila na častniškem koncertu, so se odrezala res častno. Občinstvo, društva ter častni-karji, — vsi morejo biti s to sijajno prireditvijo zadovoljni.

Koncert je pokazal tudi nekaj novih pevskih združenj, novih skladb in predvsem precejšnjo višino pevske kulture pri nas.

Otvorili so ga dijaki in dijakinje I. drž. gimnazije pod vodstvom svojega pevskega učitelja g.

— Nosečim ženam in mladim materam pripomore naravna »Franz-Josef«-grenčica do urejenega delovanja želodca in črev. Glavni zastopniki novodobnega ženskega zdravilstva so preizkusili »Franz-Josef«-vodo v premo-gih sluzljah kot brezizjemno naglo, zanesljivo in brez bolečin učinkujoče sredstvo. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, droge-rijah in specerijskih trgovinah.

srede, ker je bil samosevc brez očeta... Dvig-nil se je proti Pektu. Nad tesno dolino, vkle-njeno med strahotne pečine, je ležal srebrnčast pomrak. Nad Borovniščico je ležala prosojna koprena, nežna in komaj vidna. Ogromne skale so bile razmetane po strugi; belile so se kakor bajne palače začaranega mesta, ki spi sredi črnih vodnih tolmunov. Boštjan je spotoma raz-mišljal; zapeljivo žuboreča voda ga je navda-jala z žalobnimi mislimi. Nevidne roke so se stegovale iz vodnih tal; bele sence so se spu-ščale preko steze, njihovi obrazi so bili rožni, dekliska telesa so bila čista in skoraj prosojna. Tudi one so prožile svoje bele ročice ter se mu nasmihale; njihovi pogledi so bili prijateljski in tolažljivi.

»Vile iz golobje jame!« se je zdrnil Bošt-jan. Kolikokrat je čul o njih. One so pravič-ne, modre in miroljubne. Ščitijo nedolžne, varuje-jo pastirje pred strelo ter delijo srečo in zdrav-je. Morda bi tudi njega potečile, četudi je sa-mosevc, ki ne pozna očeta. Zdelo se mu je, da zares čuje srebrne ženske glasove, ki ga vabijo in prosijo. Vodna gladina kraj steze se je za-lesketala v čarobnem, rožnem svetu. Dekliško nežni obrazi so se pokazali v njej; Boštjan je stopil na rob spolzke skale in se sklonil... Po-joči glasovi so ga omamili, voda se je spreme-nila v srebrno jaso čudovitih rož. Svetla senca je pala nanj.

»Boštjan! Priđi v naše naročje! Ubožec...« Glasovi so naraščali in presikali v šepet. Boštjan je razprostrl roki in se nagnil. Padal je v prijetno neskončnost, med mehko cvetje in svetlobo. Hlad in mir sta občila njegovo tevno srce, ki je za vekomaj prenehalo biti...

Druga dne so našli pastirji Boštjana utop-ljenega. Srebrni valčki so se igrali okoli nje-gove glave, vodne rože so se dotikale njegovih bledih lic.

Preko svetlih planjav je zajokal jutranji veter:

»Samosevc, samosevc...«

L. Kramolca. Peli so državno himno, Devovo priredbo neke koroške narodne in pa Hochreiterjevo skladbo »Praznik ujedinenja« iz zbirke »Narodni prazniki«, ki jo je uredil g. Kramolca. Dijaki so pokazali precej tehnično uvežbanost in smisel za podajanje, dirigent se je izkazal za vestnega in stvarnega interpretata. V sopranskem solju je sodelovala z uspehom operna pevka gđe. Ramiškova in tudi baritonist se je izkazal v svojem solju. Kakor je bila novost ta zbor, je bil novost tudi pojav »Slovenskega kvinteta« (gg. Gostič, Jug, Petrovič, Vovčina, Šulc), ki ga menda vodi g. Gostič, naš operni tenor. Kvintet se je lepo uveljaval z lepim materijalom in izvršnim, občutenim predstavljanjem, glasovno odtehtanostjo v celoti. Pel je Mirko »Sumi potok«, Prelovčev »Bela, rdeča je gredica« (glasbeni problem podoben onemu »Rdečih rož«). Da bi se ta kvintet le držal in vztrajno stremel k poglobitvi!

»Slavec« je pokazal precej dober materijal in se pod vodstvom g. Repovša lepo razmahuje. Pel je Bajukovo priredbo narodne »Oblaki«, Jerebovo priljubljeno »Pelin-roža« in Adamičev težki, kolostično in izrazno zelo zanimivi »April«. Ljubljanski Zvon je pod sigurnim vodstvom g. Prelovca pel novejši Pavličev delo »Če rdeče rože zapade sneg« in vedno učinkoviti Adamičev dvo-glasni ženski zbor s klavirjem »Zgodaj vstala je devojka«. Pavličeva pesem je izdelana in občutena, njen sentiment pa je take vrste, da ga danes občutimo že kot malo afektiranost. Prelovčev je znal iz zbora dobiti zvočni efekt in podati skladbe s pravim čustvenim zagonom. »Ljubljana«, ki je letos pela z velikim uspehom na Češkem, se pri nas, žal, bolj redko pokaže. Pod vodstvom dr. Dolinarja je sedaj v prav dobri materijalni formi, ima dobre soprane, zvočne base, razmeroma lepe tenorje. Pela je Brnobičev občutljivi »Na poljani« v vzorni plastični interpretaciji — nelahka pesem je bila ena najbolje podanih na koncertu. Dolinarjev venček narodnih je efektin in je izzval vihar aplavza. — Koncert je zaključilo orkestralno društvo Glasbene Matice, ki je pod taktirko prof. Škerjanca podalo slikajoče in duhovito humorne domisleke Saint-Saënsovega »Le carnaval des animaux«.

Slovo ravnatelja ing. Kneževića

Ljubljana, 2. decembra.

Slovo železniškega osebja od odhajajočega direktorja ing. Kneževića je bilo prisrčno in prijateljsko ter je imelo vse znake simpatij, ki jih je direktor užival v Ljubljani.

V soboto ob pol 9 zvečer se je vršil v nabito polnem steklenem salonu kolodvorske restavracije poslovilni večer železniškega osebja od priljubljenega direktorja. Na poslovilnem večeru je sodeloval pevski zbor »Sloga« in del »Sloga«-nece godbe. S primernimi govori so se od direktorja Kneževića poslovili: pomočnik direktorja ing. Klodič, načelnik obšnege oddelka dr. Fatur, za gradbeno stroko ing. Vidie, za prometno osebje načelnik mariborske koroške postaje Mohorko, za strojevodje Dežman itd.

Nazadje se je zahvalil ing. Knežević za prijazen poslovilni večer in poudaril, da bo obdržal slovensko železniško osebje v prijetnem spominu.

Ing. Knežević odhaja iz Ljubljane po 5 letih in 5 mesecih službovanja. Dober človek mehke duše ni imel v Ljubljani nobenega služabnika. Bil je strogo pravičen in objektiv. Za povzdi slovenskih železnic se je zelo trudil in bi storil še več, da pa ni izvršil vsega, kar bi rad, so bili pač krivi premajhni proračuni. Pri vsej direkciji ni človeka, ki ne bi žaloval na njim. Ing. Knežević je v poslovilni okrožnici sam priznal slovenskemu železniškemu delavstvu, kako zelo ga je veselilo, da je mogel delati z njim ter z laskavimi besedami podčrtal sposobnost in marljivost našega delavstva. Obljubil je tudi, da ga bo obdržal v dobrem spominu in mu bo le v veselje, če bo mogel v bodoče še kaj storiti zanj.

Ing. Knežević odide na svoje novo direktorsko mesto v Subotico jutri, v torek zjutraj, z brzovlakom ob 9.

Priljubljenega direktorja Kneževića bosta Ljubljana in Slovenija ohranili v najlepšem spominu.

Miklavž

kupuje primerna darila za deco in odrasle najceneje

v trgovini: M. Tičar, Ljubljana
Oglejte si izložbe in razstavo!

© G. dr. Marko Natlačen, bivši oblastni komisar, leži bolan na svojem stanovanju že od petka. Zato je obsojalno skrajno neokusno ter očitno nekam drugam cikajočo notico o zastavi na njegovi hiši. Ko bi bil pisec dotične notice vedel za zdravstveno stanje bivšega ob komisarja g. dr. Natlačen, bi bil — verujemo v njegovo človekoljubnost — gotovo opustil tisto notico v »Slovenskem Narodcu«.

© Vreme v Ljubljani je bilo včeraj megleno in oblačno. Termometer 11,2 C, barometer 759,9.

© Iz zaupnih ljubljanskega Grada. Ljubljanski Grad je sicer vsega občudovanja vreden, če bi pa ljudje znali, koliko bolečin, solz, vzdihov čuva starodavni ožak med svojimi zidovi, bi se jim srce tajalo od groze. Samo en slučaj. Moč leži že čez leto dni, niti z bolniške blaginje ne dobiva običajnih prispevkov, ker je zanemaril obstoječe predpise. Pred nekaj tedni so iz bolnice pripeljali še ženo, za njo pa v bolnico moža, ki se sedaj bori s smrtjo. Njo so kot umobolno izpustili, ker ni prostora in ženska ni nasilna. Je pa brez vsakih sredstev, begajo jo vsakovrstne halucinacije in je brez vsake orientacije. Da je ne skrivi lakota, je zaslu-ga dobrih grajskih src, ki ji donajajo potrebno hrano. Kako bo z njo pozimi, je težko odgovoriti, kajti bolezen se slabša, z boleznijo beda, in kdor pogleda v njeno stanovanje, mora obnemeti.

Miklavžev večer v Unionu

dne 5. decembra ob 7 zvečer

Danes tretji dan predprodaje vstopnic v Unionu pred veliko dvorano. Se prvi dan je predalo mnogo vstopnic, kar znači, da je za ta Miklavžev večer veliko zanimanja in se s tem najbolj priporoča. Zato svetujemo vsem, ki nameravajo in žele posejiti to dostojno in veličastno prireditev, da si pravčasno okrepe vstopnice! — Predprodaja se vrši danes od 15—19.

ZOBNI ATELJE Aline Forster v Dol. Logatcu

se preseli v svojo novo hišo (prva poleg občinske) ter je vsled renoviranja od 2 do 5 decembra zaprt

To je torej rešitev uganke...

Zreli črešnji liči kava, in ta črešnja je razdvojena v dva, v pergamentno kožico zavita zrna. V čim višji legi raste ta kava, tem boljša je. Kava Hag je mešanica plemenitih pridelkov južne in Centralne Amerike. Iz surovega kavinega zrna se odstrani za mnoge škodljivi kofein. On nikakor ne upliva na okus in aromo in s tem na užitek, ki ga v kavi iščemo. V tem je rešitev uganke: Zakaj je kava Hag tako okusna in za vsakega zajamčeno neškodljiva. Kava Hag varuje srce, ne moti Vam mirnega spanja in je očistena škodljivega kofeina. Štiritedenska preizkušnja Vas zagotovi in potrdi o prednosti kave Hag: Večji užitek, boljše zdravje.

Kava Hag varuje Vaše srce in žilce!

Maribor

□ Na zelo slovesen način se je obhajal v Maribu praznik državnega zedinjenja. Raz vseh državnih in zasebnih poslopij so vihrale državne zastave. V soboto zvečer je bila v Narodnem gledališču slavnostna predstava, ki sta se je udeležila tudi mestni poveljnik general Stanislavjevič ter mestni župan dr. Juvan. V nedeljo dopoldne so se izvršile v cerkvah katoliške, pravoslavne in evangelijske veroizpovedi zahvalne službe božje. V stolnici je bila ob 11 zahvalna pesem s pripadajočimi molitvami, ki jih je ob navzočnosti predstavnikov civilnih in vojaških oblastev opravil prevzvišeni knezoškof dr. Andrej Karlin.

□ Pilotna šola se odprla prihodnji teden. Teoretični in praktični pouk bo vodil inž. Knopi. Na Razpolago bodo tri moderna letala, letala, letala, letala. Na znaša 12.000 Din (v Zagrebu 30.000 Din) in sicer za članice Aerokluba, za ostale nekaj več. Doslej se je prijavilo 6 moških in 1 ženska. Praktični pouk bo na tezenskem dirkališču, teoretični pa v prostorih zastopstva »Finte«.

□ V zadevi sestave proračunov in delovanja okrajnih cestnih odborov se je oglasil načelnik mariborskega okrajnega cestnega odbora Franjo Zebot v deputaciji z načelniki celjskega oz. šmarškega okrajnega cestnega odbora gg. Mihelčičem in Turkom ter članom mariborskega okrajnega odbora g. Kostančkom pretekli petek pri g. banu inž. Sernecu v Ljubljani. Gosp. Zebot je ob tej priložnosti izjavil, da okrajni cestni odbori ostanejo, najbrže pa ne bodo imeli lastnih proračunov. Okrajni cestni odbori bodo sodelovali z gradbeno sekcijo in bo njih proračun samo sestavni del proračuna kr. banske uprave.

□ Smrtna kosa. Preminul je v starosti 52 let ugledni posestnik in gostilničar na Pobrežju Franc Balon. Pogreb pokojnika bo danes ob 15 iz hiše žalosti na Čerkovski cesti 6 na mestno pokopališče v Pobrežju. Provizorično ga bodo pokopali v grobnico, pozneje pa se bodo prepeljali pokojnikovi smrtni ostanki v njegov rojstni kraj na Bižuljsko. Težko prizadeti rodilni naše globoko sožale.

□ Doletje čaj nove žetve. Posebno se opozarja tudi na bogato zalogo obkrosov za božično drovo. Prvovrstno blago, solidne cene. Jaš in Lesjak, Maribor.

□ Zimske in mokro vreme zahteva prvostne čevlje. Zahtevajte cenik! KARO, Maribor, Koroška 19.

Celie

Enodušna proslava praznika zedinjenja v Celju. Letošnja proslava praznika zedinjenja se je v Celju močno razlikovala od dosedanjih. Že v soboto so raz vseh hiš v mestu zaplapolale večinoma nove državne zastave in Andrejev sejem je končaval že v čisto slavnostnem razpoloženju. Dopoldne se je ob 9 vršila v župni cerkvi cerkevna zahvalna slovesnost, ki so se je poleg številnih vojaških dostojanstvenikov udeležili predstavniki vseh uradov in korporacij ter zlasti številno rezervni častniki. Službe božje so se vršile tudi v pravoslavni kapeli in evangelijski cerkvi.

□ Zadnja pot vzornega dušnega pastirja. Po dolgem času je zopet tisti dan, bilo je 25. novembra, posijalo blede zimske sonce in poljubilo krsto z zadnjimi ostanki vzornega Gospodovega služabnika, duhovnega svetnika in župnika pri Sv. Juriju ob Taboru g. F. Zdoška. Tisočglašna množica se je tega dne zbrala v št. Juriju ob Taboru, od blizu in od daleč so prišli, vsi z ljubeznivo duši in z žalostjo, da se poslove od moža, ki je bil kot oče skrbel in kot prijatelj iskren ne le v svoji župniji, temveč v vsem vranskem okraju. To je dokazal tudi pogreb. 28 duhovnih tovarišev, šolska mladina petih razredov v št. Juriju in dveh razredov iz Lok, vsa s cvetjem, s katerim je napolnila grob pokojniku, polnoštevilni vranski okrajni zastop z lepim vencem, ki so ga nosili okoli. Cestariji, obe domači gasilni družbi, Orli, Marijina družba itd., dolga vrsta častilcev vzornega duhovnika. V cerkvi je pri mrtvaških obredih presunaljivo govoril šentjurski rojak univ. profesor g. dr. Fr. Lukman, ob grobu pa se je od zaslužnega javnega delavca poslovil zastopnik okrajnega cestnega odbora gosp. Matija Bošnjak iz Braslovca.

□ Vlomljeno je bilo v noči od 30. novembra na 1. december v delavnico perila g. Pavle Pernatove v Strossmajerjevi ulici. Neznani vlomilci so odnesli perila in blaga v vrednosti 7000 Din. O storilcih doslej ni še nikakega sleda.

□ Krasne store, pregrinjala, zavese, damsko perilo, elegantno, proti naročilu in po meri izdeluje M. Srihar, Celje, Aleksandrova ulica 2 (poleg Zamparutij). Pri naročilu perila, zavese itd. predčrtanje zastoni.

Damske plašče - najmodernejše

gorke in trpežne od Din 300 naprej
modne s kožuvinom od Din 400 naprej
otroške v vseh velikostih od Din 110 naprej
damske obleke iz baržuna od Din 175 naprej
jutranje halje iz barhenta in baržuna, otroške igralne in dekliske obleke iz barhenta in baržuna v vseh velikostih, damske in otroške predpasnike iz listra, klota, kretona, batista in šifona, v vseh najnovejših fazonah nudi: F. in I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. — Oglejte si blago in cene v naših povečanih izložbah! — Za Miklavža pripravljena velika izbira po znižanih cenah.

Bon.
Ta bon daje pravico na postojno prost
brezplačen vzorec.
Prosimo, da ga odredite in pošljete v Vašim točnim
naslovom na KAVA HAG D. D., Zagreb,
Tomasičeva ulica br 5.

Gospodarstvo

Reklamacije za povračilo voznine

Zbornica za TOI opozarja vse interese, da je za reševanje reklamacijskih zahtev za povračilo preveč plačane voznine odnosno stojnine ali ležarine pristojen edinole osek za povračanje voznine pri kontroli dohodkov Generalne direkcije državnih železnic v Zagrebu, Simina ul. 21-11 in je torej vse tozadevne reklamacijske vloge naslavljati direktno na ta osek. Vlaganje reklamacij pri ravnateljstvu drž. železnic v Ljubljani, ki nima z njimi nikakega posta, le zakasnuje rešitev.

Nasprotno pa je za reševanje reklamacijskih zahtev za odškodnino radi pokvarjenja, izgube ali poškodbe železniških pošiljatev pristojen še vedno 11/3 osek ravnateljstva drž. železnic v Ljubljani in naj se vloge, ki se nanašajo na take odškodninske zadeve, naslavljajo še vnaprej na navedeni osek direkcije.

BILANCA DRŽ. HIPOTEKARNE BANKE

z dne 31. oktobra 1929 izkazuje prav znatno povečanje kapitala in fondov javnih ustanovitev, dočim se je inozemska zadolženost zmanjšala. To povečanje sredstev pa je v prvi vrsti pojačilo likvidnost banke, kajti največ se je zvišala blagajna in naložbe pri Nar. banki in Poštni hranilnici, dočim je bilo novih posojil izdano manj. Zabeležiti je nadalje stalno naraščanje investicij v nepremičnine.

Bilancijske postavke so sledeče (v mil. Din): v oklepajih podatki za 30. september: Aktivna: blagajna 22,9 (11,0), žiro račun pri Narodni banki in Poštni hranilnici 198,6 (178,2), posojila: na nepremičnine 2.051,4 (2.046,1), na dohodke in doklade 292,5 (288,0), vodnim zadrugam 76,9 (77,6), kraško-ročna za gradbo 5,5 (6,5), lombardna 103,4 (101,7), menice domače 55,9 (59,8), tek. račun gl. drž. blag. 2,0 (2,0), tek. račun fin. min. iz švic. pos. 36,0 (36,0), akt. tek. računi 23,0 (54,5), nepremičnine 50,6 (45,8), efekti rez. fonda 33,1 (29,6), amort. fonda 0,4 (0,4), kavcije 28,8 (31,1), razno 298,5 (254,4); pasiva: samost. fonda 74,8 (74,5), fonda in kapitali javnih ustanov 1.140,9 (1.077,7), priv. kapitali in vloge 435,05 (435,05), rez. fond 20,1 (20,1), amort. fond 2,3 (2,3), založnice in obveznice 946,5 (954,5), predujem iz l. 1913 5,0 (5,0), predujem iz 1929 65,7 (65,7), tek. račun fin. min. 31,6 (34,9), posebni tek. račun fin. min. 33,5 (33,5), pas. tek. računi 299,4 (297,0), kavcije 28,8 (31,1), razna pasiva 241,8 (212,4); bilančna vsota je narasla od 3.222,8 na 3.274,4 mil. Din.

BILANCE IN POSLOVNA POROČILA

Splošna maloželezniška družba objavlja svoji bilanci za 1927 in 1928. Dočim se za l. 1928 izkazuje v posebnem računu električno cestno železnico v Ljubljani, je bilanca 1927 in 1928 skupna. Dočim je za l. 1924 znašala izguba 0,900 mil. Din, se je 1925 znašala na 0,294 mil., 1926 je znašala 0,526 mil. Din., 1927 0,453 in lani 0,029 mil. Din. To zmanjšanje izgube je pripisovali večjim dohodkom od tramvajev, uvedbi avtobusnega prometa in znižanju stroškov. Tako so znašali (v tisoč Din):

V tramvaj je investiranih 0.257 milj., v avtobuse pa 0.538 milj. Din. Med pasivi znaša: delniška glavnica 0.3 (03), upniki 0.774 (0.230), mestna občina 16.205 (—), med aktivni pa Kred. zav. 13.55 (—), disago 2.662 (—). Novih investicij bele tramvaj za 0.039 milj. Obnovitveni in investicijski fond znaša 0.462 (474), odplačilni pa 0.144 (0.06) milj. Din.

V tramvaj je investiranih 0,257 milij., v avtobuse pa 0,538 milij. Din. Med pasivi znaša: delniška glavnica 0,3 (0,3), upniki 0,774 (0,200), mestna občina 16,205 (—), med aktivni pa Kred. zav. 18,503 (—), disagio 2,662 (—). Novih investicij beleži tramvaj za 0,039 milij. Obnovitveni in investicijski fond znaša 0,462 (474), odplačani pa 0,144 (0,966) milij. Din.

Tovarna sladkorja v Čupriji (Srpsko-čehška fabrika sladkorja in rafinerija, d. d., ki spada v koncern Praške kreditne banke) izkazuje za 1928-1929 4,03 milij. čistega dobička (1927-1928 5,5 milij., 1926-1927 7,15 milij.) in to na kapital 45 milij. Din (1927-1928 isti, 1926-1927, torej pred valorizacijo 20 milij. Din). Zato se bo dividenda tovarne znižala od 10% (45 Din) v l. 1927-1928 na 7% (31,50 dinarjev).

Dubrovniška kopališča d. d. v Pragi, ki ima tri hotele in velika zemljišča v Kupariji-Srebrnem pri Dubrovniku in pri kateri je udeležena tudi št. država, izkazuje za 1928 0,843 milij. Kš dobička. Ta se bo porabil deloma za odpise, deloma pa za kritje izgub iz prejšnjih let v znesku 0,112 milij. Kš.

Ljubljanska kreditna banka ustanavlja podružnico v Zagrebu. Kakor poročajo zagrebške »Novosti«, bo Ljubljanska kreditna banka otvorila v Zagrebu svojo podružnico. Kakor nadalje doznavamo, so že najeti prostori za podružnico nasproti borze. Poslovanje se bo pričelo 1. februarja 1930. Sicer je imela Ljublj. kreditna banka ozke zveze z Ujedinjeno banko, ki jo je zastopala na zagrebškem trgu, vendar se je izkazala ustanovitev posebne podružnice za potrebno. Otvoritev podružnice v Zagrebu je bila potrebna z ozirom na interese bančnih podružnic na vzhodu države (Novi Sad, Sarajevo, Split, Sibenik, Melković), pa tudi inozemskih komitentov (radi borze). Ideja ustanovitve podružnične datira iz 1926, pa je še sedaj prišla do realizacije. S tem se bo zelo izpopolnila podružnična mreža banke, vendar je pričakovati v doglednem času še ustanovitve podružnice v Zagrebu. Seveda se bo zagrebška podružnica pečala z vsemi bančnimi posli in zato je pričakovati tudi njenega znatnega udejstvovanja na zagrebškem denarnem trgu.

Poročilo o delu belgrajske Trgovske zbornice za 1926. 1927 in 1928. Nerešeno vprašanje zborničnih financ je bilo vzrok, da Zbornica po letu 1925. ni izdala nobenega posojila. Sedaj je to urejeno in Zbornica je izdala svoje poročilo za omenjena tri leta. Poročilo obsega 300 strani in obsega sledeča poglavja: Notranje življenje in delo Zbornice. Splošni pregled gospodarskega položaja. Vprašanja zunanje. — Notranje trgovine. Prometna vprašanja. Davčna. Socialnopolitična vprašanja in razno. Poročilo predvsem povdarja stališče belgrajskih trgovcev k posameznim vprašanjem kakor tudi predloge za izboljšanje. Med instruktivnimi podatki so zlasti zanimivi oni o naši rečni plovlbi.

Vinski sejem v Ivanjkevi, ki se vrši v torek dne 10. decembra t. l., bo imel na razpolago različna izvrstna letošnja vina, kakor tudi vina iz prejšnjih letnikov. Pripuščena so vina iz ormoško-ljutomerskih vinogradov. Sejm je pripravljen v dvorani tik kolodvorov ter je odprt od 8.—10. ure. Železniške zveze so zelo ugodne, tako, da se tudi od daleč lahko v enem dnevu opravi.

Odsvajitvena prepoved je razglašena o imovini »Znanstveni zavod prof. dr. Bröslera, d. d. za laboratorijske ureditve, kemijsko-farmaceutične in gospodarsko-kemične potrebe« in v Zagrebu. — Zavod je imel kapitala 1 milij. Din in je bil ust. 1923 s sodelovanjem nemškega kapitala. Imei je podružnici tudi v Ljubljani in v Belgradu.

Borza

Dne 2. decembra 1929.

DENAR

V današnjem deviznem prometu so devizni tečaji nekoliko popustili. Promet je bil znaten zlasti v devizah Praga, Dunaj in Berlin. Narodna banka je intervenirala v vseh zaključenih devizah z izjemo Trsta, kjer je bilo zaključeno privatno blago.

Po sedanjih definitivnih podatkih je znašala devizni promet v novembru t. l. 1.035,5 milij., skupno v prvih 11 mesecih 1929 892,4 milij. Din napravn 865,3 milij. Din v prvih 11 mesecih lani.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 227,50 bl., Berlin 1349,50—1352,50 (1351), Bruselj 789,80 bl., Budimpešta 988,66 bl., Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 799,08—796,08 (794,58), London 275,36 bl., Newyork 56,225—56,425 (56,32), Pariz 221,33—223,33 (222,33), Praga 167—167,80 (167,40), Trst 295,45 bl.

Zagreb. Amsterdam 227,4—228,0, Budimpešta 987,16—990,16, Berlin 1349,50—1352,50, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 799,08—796,08, London 274,90—275,76, Newyork 56,225—56,425, Pariz 221,33—223,33, Praga 167—167,80, Trst 294,42—296,42.

Belgrad. Amsterdam 227,45—228,05, Berlin 1349,50—1352,5, Bruselj 788,30—791,30, Budimpešta 987,16—990,16, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 799,08—796,08, London 274,90—275,76, Newyork 56,225—56,425, Pariz 221,33—223,33, Trst 294,40—296,40.

Curih. Belgrad 9,1275, Berlin 123,25, Budimpešta 90,10, Bukarest 3,0725, Dunaj 72,48, London 25,1275, Madrid 71,30, Newyork 514,925, Pariz 20,29, Praga 15,82, Sofija 3,72, Trst 26,96, Varšava 57,70.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 170 den., Ljublj. kreditni 123 den., Prašedion 905 den., Kred. zavod 170 d., Vevče 130 den., Stavbna 50 den., Šešir 105 den., Ruše 250—260.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 435,50—436,50, knasa 436—438,50, termini: 12. 437,50—438,50. Bančni pap.: Hipo 200—201 (200), Poljo 16—17, Hrv. 50, Kred. 95—100, Jugo 83—84 (83), Lj. kred. 123 den., Nar. 8200, Srpska 157 d., Zem. 128 d. Ind. pap.: Gultmann 190, Slavonja 165—175, Slavex 94—99, Danica 115—121, Drava 830 bl., Seferana 372,50—382, Osi. ljev. 200 bl., Brod. vag. 135—140 (125), Union 145, Isis 19, Trbovlje 448—450 (448—455), Vevče 132.

Belgrad. Nar. banka 8260—8300, 7% invest. pos. 84,75—85,25, agrari 51—52, vojna škoda 437—437,25 (437).

Dunaj. Podon.-savsko-jadrans. 83,80, Wiener Bankverein 21,60, Creditanstalt 52, Escompteges. 170, Aussiger Chemische 211,75, Gultmann 22,65, Slavex 11,50, Mundus 164,50, Alpine 33,30, Trbovljska 55,95, Kranj. ind. 39,75, Leykam 6,25, Rima Murany 100,10.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 15 vagonov bukovih drv in 1 vagon okroglice. Tendence neizpremenjena.

Žito

Pšenica je danes v polni hosi. Čikaške notacije so poskočile za okroglo 5 točk, a pri nas se je vsako ponujanje pšenice ustavilo, tako da je skoro nemogoče kriti. Cene, ki se imenujejo za bačko blago, se sučejo okoli 210 Din na kladačna postaja, vendar je tudi pri tej ceni zelo malo ponudbe. Vse kaže, da pričakujejo producenti in trgovci še mnogo večjega dviga cene, tako da se uresničuje polagoma napovedi, ki smo jih slišali že začetkom sezone, češ da bo pšenica pozimi in zlasti na pomlad zelo draga. — Koruza in ostali predmeti so neizpremenjeni, vendar je zaupje interes močno popustil, kajti predmet, po katerem je veliko povpraševanje, je danes pšenica in pšenična moka, ki grozi podražiti se vzporedno s podražitvijo pšenice.

Ljubljana. (Vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni, dob. prompt.) Pšenica bač. 79 kg 2% ml. tar. 245—247,50, 78 kg 242,50—245, 77 kg 237,50—240, sr. 80 kg 2% ml. tar. 242,50—245, 77 kg 235—237,50, slav. 77 kg 2% ml. tar. 227,50—230, rz. 72-73 kg 2% ml. tar. 200—205, moka 0 g vag. bl. fko Ljubljana vag. bl., plačilo po prejemu 370—375, koruza bač. nav. vozn. 210—212,50, ml. tar. 205—207,50, umetno suš. nav. vozn. 195—197,50, ml. tar. 192—195,50, času prim. suha kval. gar. 170—175; činkvanti 245—247,50, ječmen bač. oz. 66-67 kg 205—207,50, 63—64 kg 190—195, oves bač. 63-64 kg 195—197,50.

Tendence za vse proizvode trdna. Novi Sad. Pšenica bač. 192,50—197,50, gor. bač. 197,50—200. Drugo neizpremenjeno. Tendence žvrsta. Promet 17 vag. pšenice, 2 vag. ovs, 21 koruze, 2 ječmena, 8 moke.

Budimpešta. Tendence oslabljena. Pšenica marec 24,11—24,05, zaklj. 24,04—24,05, maj 24,92—24,88, zaklj. 24,85—24,86, rz. marec 17,38—17,34, zaklj. 17,36—17,38, tranzit maj 16,51—1

Anglikanski pastor postal katoličan

Trajno bogata je žetev, ki jo spravlja katoliška cerkev v svoje žitnice na Angleškem. Skoraj v nepretrgani vrsti se vračajo najboljši med Angleži v vero svojih pradedov. Posebno značilna sta dva prestopa iz najnovejšega časa: v katoliško cerkev sta bila sprejeta Sheila Kaye-Smith, znana pisateljica in odlična govornica na anglikanskih kongresih — in njen mož Fry, anglikanski duhovnik in vikar neke londonske župnije.

A še tretja konverzija je, ki je zablestela na katoliškem nebu s tako milobo in lepoto, da se morajo ogreti ob njej najbolj mrzla srca. Anglikanski redovnik Vernon Johnson, znan pod imenom »Father Vernon«, je po dolgoletnih duševnih bojih našel mir v katoliški cerkvi. Za roko ga je vodila pri tem Mala Cvetka, sv. Terezija Deteta Jezusa. Sam opisuje pot svojega izpreobrnjenja v knjižici »One Lord, one faith« — En gospod, ena vera (izšla je pri Sheed and Wand v Londonu).

Emšanov, bivši vodja mandžurskih železnic, je od sovjetske vlade določen, da se pogaja s Kitajci.

Nekega dne jeseni l. 1924., tako pripoveduje o. Vernon, se je mudil po opravih v nekem anglikanskem ženskem samostanu. Ob tej priliki mu je ponudila prednica knjigo »Zgodovina duše« (Življenje male Terezije Deteta Jezusa). O. Vernon se je branil in ugovarjal, češ da ne ljubi take sentimentalne literature, nekoliko blede in nekoliko dolgočasne, dobre k večjemu za katoliške samostanske gojenke. Prednica pa ni popustila in o. Vernon je vzel in odprl knjigo z očito nezaupnostjo.

Zakaj o. Vernon ni čutil nikakih simpatij do rimske cerkve, ki jo je smatral za manjvredno in tiransko, niti ne do rimske vere, ki se mu je zdela izkvarjena po nepotrebnih dogmah, in tudi ne do rimske pobožnosti, po njegovem mnenju preveč pomešane s praznovanjem. Rimske cerkve ni ravno zaničeval, a spoštoval je ni, to je bilo vse. Nasprotno pa je ljubil anglikansko cerkev, v kateri je bil krščen, v kateri je rasel in ki je po besedah nadškofa Temple-a »tako čudovito angleška«. Pripadal je tisti tako delavni anglo-katoliški skupini, ki je v zadnjih sto letih pomladila oblike pobožnosti na Angleškem. Imenoval se je katolika, ker se je priznaval za člana tiste neizmerne nerazdeljive katoliške cerkve, ki izhaja iz združitve — vsaj v njegovem duhu — treh velikih krščanstev, ki imajo zgodovinsko svedenstvo: Rima, Carigrad in Cantorbéry-a.

Ne da se tajiti, da je med gorečimi anglikanci dokaj takih, ki se ne počutijo dobro v svoji cerkvi in imajo notranje težave. Toda »father Vernon« ni bil med njimi; on je živel

v popolni gotovosti ter je ljubil svojo angleško cerkev zaradi njenih lepih predanj, zaradi njene gibkosti in zaradi vsega dobrega, s katerim hrani duše svojih vernikov. Čutil je, da ne bi nikdar mogel ljubiti kake druge vere.

Takega ga torej najdemo tistega oktobrskega dne leta 1924. z življenjem sv. Terezije Lizijske v rokah. Odprl je knjigo in čital brez posebnega zanimanja; potem pa ga je prevzelo v najgloblji notranjosti: to priprosto življenje tako priproste duše. Se nikoli ni nobeno srce tako ljubilo Boga kakor le-to: ta ljubezen je mučeniško močna in obenem otroško nežna. Terezija daje trpljenju solnčen in tolažljiv zmisel: trpljenje je dar božji. — Te knjige o. Vernon ni več zaprl; bila je zanj vir božjega razsvetljenja v negotovostih, njegova moč v neodločnosti.

Šest mesecev nato je kar na lepem odpotoval v Lisieux, oborožen s par francoskimi besedami, ki so mu še ostale iz šole. Kar je videl katoliškega bogoslužja, se mu je zdelo klavrno in nekoliko smešno. V Havre-u je v neki cerkvi prisostvoval sv. maši in videl, kako je potem star duhovnik s cerkvenikom in strežnikom, katerih je eden nosil križ, lezel okolu cerkve, opirajoč se na palico. Če je to rimski katolicizem, si je rekel, potem sem zadovoljen, da mu ne pripadam! Pa tiste papirnate cvetlice v cerkvi, ki spominjajo na modstovski atelje!

V takem razpoloženju je dospel v Lisieux, pa je kljub vsemu, kar se je upiralo njegovim obojim običajem, začutil pričujočnost milosti in nadnaravnega. Tu se mu je pripetil majhen dogodljaj. Na praznik vnebohoda se je srečal na vrtu Terezije Martin z nekim belgijskim duhovnikom, s katerim sta se potem tako goreče pogovarjala, da sta pozabila na uro in sta našla v mraku, ko sta hotela oditi, vrata že zaklenjena.

»Sedaj sva jetnika male Terezije,« je dejal smeje se Belgijec.

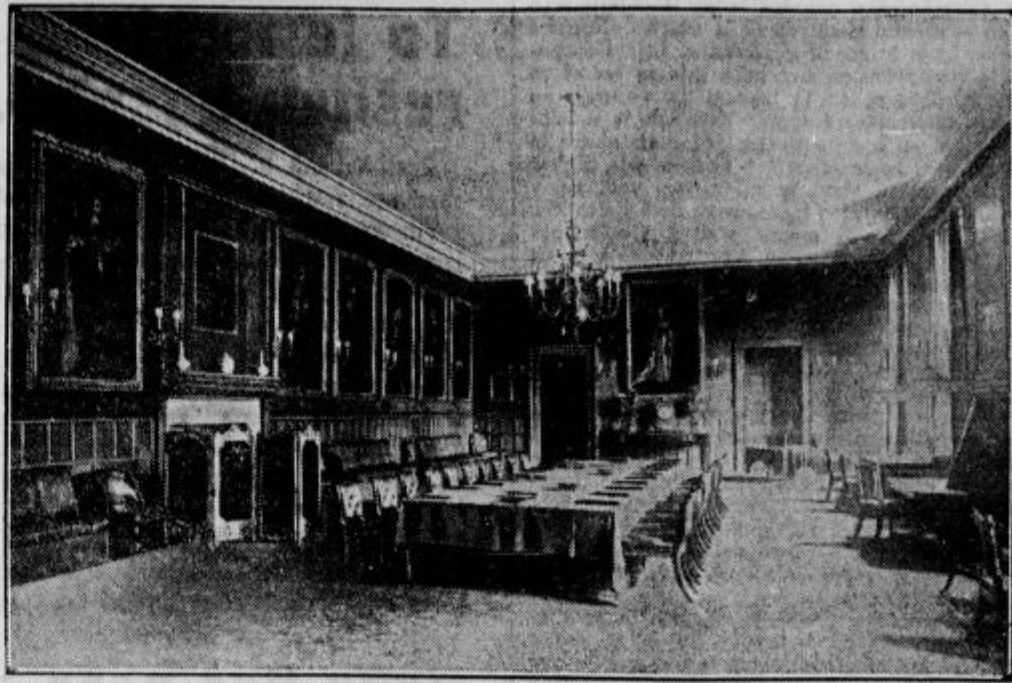
»Pa četudi« — njun položaj vseeno ni bil baš prijeten! Na vrtu ostati nista mogla. Našla sta lestev in splezala po njej na zid; toda kako priti po drugi strani doli? Belgijec je šel po grebenu zida dalje, našel staro pločevinasto skatlo in začel tolči po njej s kamenjem. Prišli so sosede in jima omogočili pot na svobodo.

P. Vernon je dobil od m. Agneze, starejše sestre Male Terezije, dovoljenje, da si je smel od blizu ogledati in se dotakniti predmetov, ki so nekoč služili svetnici. Tako je preživel tri dni najgloblji vtisov v nadnaravnem ozračju svetniške duše, ki je tako zelo ljubila Boga. Odpotoval je prevzet gorečega hrepenenja, da bi se ves posvetil apostolskemu delu v svoji cerkvi.

Prihodnje leto se je povrnil v Lisieux, toda sedaj ni bila več mala svetnica tisto, kar ga je zanimalo. Vpraševal se je, kaka izredno mogočna vera je pač to, ki je mogla Terezijo Martin navdihniti, da je na ta način ljubila Boga. Njegova anglikanska vera, tako mehka in nedoločna, se mu je zdela nesposobna, da bi povzročila tak čudež. Terezija, tako si je dejal, je otrok, je sad katoliške cerkve, avtoritete katoliške cerkve in njena neprimerljiva cvetlica, ki je vznikla pod žarki milosti. Rimska edinstvo in posledica zunanjega pritiska, marveč uspeh notranje zveze duš po veri, kakor jo je hotel Gospod, ut unum sint — da bi bili vsi eno.

P. Vernon je šel in odprl evangelij in ga čital z novimi očmi. V njem je našel nauk o

DIŠAVE SLON

Razerožitvena konferenca, ki se bo začela dne 21. januarja v Londonu, se bo vršila v sejni dvorani palače St. James, katero je dal na razpolago angleški kralj.

avtoriteti cerkve, o avtoriteti Skale, o edinstvi cerkve. Vendar je preteklo še troje bolestnih let dela, prizadevanja in boja s predsodki in zmotami. Kajkrat je hotel ubežati, a ni mogel — bil je »jetnik male Terezije«. Slednjič je v njem dozorela jasnost in gotovost — zapustil je anglikanizem in postal ud katoliškega verskega občestva.

Maharaja Nepala (Indija), ki je leta 1924. v svoji državi odpravil suženjstvo in s tem osvobodil 60.000 ljudi, je te dni umrl.

Kitajci proti evropski modi

Kitajski nacionalisti so uvedli oster boj proti evropski modi in predvsem seveda proti inozemskim tkaninam. Izdali so poziv, naj se vsi Kitajci nosijo po kitajski narodni noši in uporabljajo le domače tkanine. Dijaki pazijo po cestah ter z zasmehom in pretirno preganjanjo Kitajce, ki so oblečeni po evropsko. Ker to ne pomaga vselej, so začeli postopati radikalneje. Na palici imajo pritrjeno štampljko z naslednjim besedilom: »Sem dekle, kakor treba, ker nosim tuja oblačila.« S to štampljko žigosajo gospodične, ki jih najdejo na ulici v moderni obleki.

Grozote morskega potresa

Pred kratkim je divjal strahovit morski potres v bližini otoka Nova Zemlja (New-Fundland), radi česar je otok precej trpel. Zda, ko so zopet vzpostavljene zveze z Novo Zemljo, prihajajo podrobne vesti o tej strašni naravni katastrofi. V pristanišču Port-aux-Bras je ogromen val odnesel leseno hišo, v kateri je bilo 10 ljudi, potem pa jo zopet vrge na obalo. Prebivalcem se je komaj posrečilo, da so se rešili, preden je val ponovno zagrabil hišo in jo uničil. Očividci pripovedujejo dalje, da so videli, kako je neko hišo (tam so vse hiše lesene) nesel velik morski val. Videli so v hiši ženo, ki je stiskala na prsih svojega otročka. Potem pa je hiša izginila v valovih... Neko drugo hišo je vrge val na greben, ki je pet milj oddaljen od obale! Hišica je stala tam ravno tako kakor na svojem starem prostoru. Gorela je v njej še mala ribiška svetiljka na olje, in otroška postelja, iz katere je mati komaj rešila svoje otroke, je bila pripravljena za počitek. Očividci pravijo, da se ne da popisati z besedami divjanje pobesnelega morja. Bil je pravi pekel! Hišice so plesale na velikanskih valovih kot otroške igračke. Prvi val jih je kar odtrgal od zemlje, nato pa so jih valovi premetavali sem ter tja in končno so izginile v morskih vrtincih. Videli so velikega psa, kako je skočil v morje in, ko je priplaval nazaj, je položil na tla hčerko svojega gospodarja. Nekaj minut kasneje pa je val požrl še psa, ko je hotel rešiti še svojega gospodarja. Trupla številnih žrtev te elementarne katastrofe je morje drugi dan vrlo na obalo in ravno tako tudi ostanke hiš in pohištva.

Preirigani goljufi

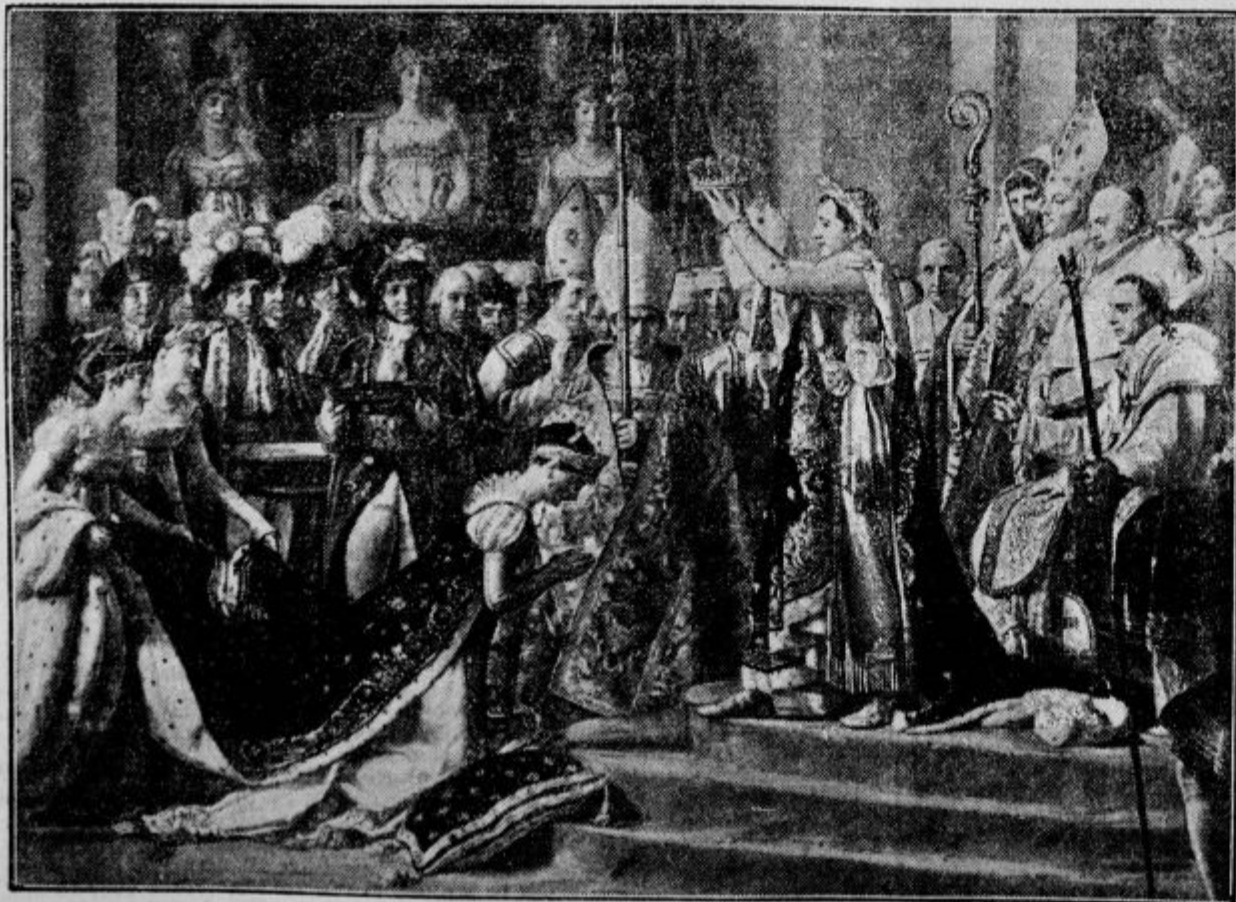
Kakšnih trikov se poslužujejo goljufi, nam kaže primer, ki se je pred kratkim dogodil v Kremsu. Neki propali trafikant je šel po cesti s svojim malim sinom. Naenkrat ju je dohitel pes, na videz popolnoma miren; mali dečko je zavpil in se prijel za nogo. V tem trenutku je privozil neki avtomobil, iz katerega je stopil gospod, ki se je predstavil kot zdravnik. Dejal je, da bo malemu obvezal nogo in da bo tudi priča, če bo oče tožil lastnika psa. Ta se je zelo začudil, ko so mu povedali, da je njegov pes ugriznil dečka, ker je poznal svojega psa kot popolnoma mirnega. Toda da bi stvar ne prišla pred sodišče, je plačal očetu 1000 šilingov kot odškodnino za njegovega sinčka.

Nekaj dni pozneje se je odigral isti dogodek v neki drugi ulici in to zopet s trafikantom in njegovim sinom. Zopet se je našel isti zdravnik, da obveže malemu nogo in da se prijavi kot prostovoljna priča. Da ne pride stvar do sodišča, je lastnik psa plačal očetu večjo vsoto denarja. Komedija s psom se je ponovila večkrat na različnih ulicah, dokler niso bile varalice razkrinkane. Nekemu lastniku psa se je zaveda zdelo sumljivo, ker je vedel, da njegov pes sploh ne grize, in je odtrgal dečku z noge obvezo, s katero ga je obvezal zdravnik. Videl je, da je noga popolnoma zdrava. Takoj je poklical stražnike, ki so aretirali očeta, dozdevnega zdravnika in dečka, ki je znal tako dobro simulirati ugriz psa. Na redarstvu so ugotovili, da je dozdevni zdravnik trafikantov brat in da so vsi trije živeli od odškodnin, ki so jih dajali lastniki psov.

Smešnice

Katehet: »Jožek, zakaj se je potreba svojemu angelu varhu priporočiti posebno zvečer, predno gremo spat?« — Jožek: »Zato, ker se včasih zgodi, da gre človek zvečer zdrav spat, zjutraj pa mrtev ustane.«

Katehet vpraša: »Matijček, ali je vera k izveličanju potrebna?« — Matijček: »Vera je k izveličanju tako potrebna, da brez vere ni mogoče v vodo pasti.«

Kronanje Napoleona I. za francoskega cesarja, ki se je vršilo 2. decembra pred 125 leti. Mazilil je Napoleona papež Pij VII., kronanje je pa izvršil Napoleon kar sam, ki je lastnoročno sebi in svoji soprogi Jožefini posadil krono na glavo. Ta treblek je ovekovečila mojstrska roka slikarja Louisa Davida na gornji sliki, ki visi sedaj v Louvre v Parizu.

Dom in Svet št. 9

Ta številka prinaša poleg nadaljevanja Preglednega »Usahlega vrela« in Fr. Seljakove novele »Na prelomu« v leposlovnem delu le še odlomek Bogomira Magajne »Ladje delnice«. — V prosvetnem delu posveča dr. Rajko Ložar kritično študijo kiparju Tinetu Kosu: uvodoma razpravlja Ložar o proletarski umetnosti ter mimogrede o »aktualnem« vprašanju, ali je katoliška umetnost ali je ni ter rešuje isto za oba primera z Raschkejevo besedo: Wo ein Arbeiter (čitaj tudi: ein Katholik) diehtet, lassen sich seine Verse und sein Rhythmus in jede Dichtung einreihen. — V predmetni »Dom in Svet« številki vidimo reprodukcije najbolj znanih in najbolj uspešnih kiparskih del Tineta Kosa poleg reprodukcije oljnatih slik Franceta Kralja: Pri vaškem vodnjaku. — Arhitektonska dela Jožeta Plečnika na Hradčanih izrpn

opisuje France Stele v daljšem članku, ki vsebuje vrlo zanimive podatke poleg teoretičnih in idejnih utemeljenj. — Stanko Vurnik nadaljuje svoje razprave o novi slovenski operi ter posveča svojo pažnjo še nevpriporočeni operi Matije Bravničarja »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. To delo nam obetajo še v tej sezoni na ljubljanskem odru. Kakor vselej so zanimive ocene novih knjig. Fr. Vodnik piše o Danilu Gorinšku, S. V. o dr. M. Murkovi brošuri: Velika zbirka slovenskih narodnih pesni z melodijami. Dr. Debevec poroča o Jeronimski knjižnici ter o A. Halerjevem eseju o Gunduličevem Osmanu, dr. J. S. pa o dr. J. Celarjevem kritičnem spisu »Umetnost Vladimira Nazora«. Fr. Vodnik priobčuje zanimivo literarno debato ob Mickiewiczu; v kroniki piše dr. J. S. o francoskem filozofu Bergsonu.

Makso Šnuderl: Človek iz samote

V Tiskovni založbi v Mariboru je izšla prva Šnuderlova knjiga, ki vsebuje devet novel, katerih smo nekaj čitali že v »Ljubljanskem Zvonu«. Šnuderlove novele spominjajo na Cankarjeve ertice in novele iz dunajske dobe, ki so bile blizu realizmu, vendar je dal avtor svojim junakom skoro brez izjeme vsem neko »poslanstvo«, napravil je iz njih nenavadne pojave, ki naj poleg ilustracije socialnih razmer, katera tvorijo podlago in smoter teh leposlovnih proizvodov, v nekem zmislu pomaknejo pripovedovanje dejanj v sfero »nenavadnega«. Na splošno bi mogli reči o Šnuderlovih junakih, da so obsedeni, ali pokorni neki fiksnim ideji, radi česar naj bi vzbudili v čitatelju občutek, da ima opraviti z ljudmi, ki so od neke temne usode, od nekega ne pooblaščenega demonizma, prisiljeni ravnati tako in ne drugače, kar je tragično, ker je to ali njih lasten poziv ali pa nesreča za človeško družbo sploh. Dejali smo, da tvori smoter Šnuderlovega leposlovnega dela ilustracija socialnih razmer. V njegovem duhu se zaostrijo vsakdanjosti, ki smo jih vajeni, v strašne like nujnosti, ki je obenem prepojena z do neba vpijočo krivico. Ne spoznamo sicer, je li v tej tako rekoč podčrtani in pod drobnogledom poostano predčeno vsakdanjosti zapopadeno kako odrešitno hotenje, kajti avtor ne zavzema nikakega stališča in nima nobenega mnenja, pač pa moramo reči, da so vsi motivi s tem ednim smotrom obdelani: Šnuderl je pokazal nekaj zevajočih ran; svojega prsta pa ni položil vanje.

Vzhodne cerkve in vzhodni obredi. Dragocen donesek k poznavanju krščanskega vzhoda je knjižica pod gornjim naslovom, ki jo je napisal dr. Fran Grivec kot X. knjigo Bogoslovne Akademije v Ljubljani (1930). Avtor, ki si je pridobil svetoven sloves ne samo kot strokovnoznanstven raziskovalec vzhodnega verskega in cerkvenega vprašanja, ampak tudi kot odličnega delavca na polju slovanke duhovne kulture sploh, nam v ti knjižici podaja dopolnilo k svojemu l. 1918. izšlelu delu »Pravoslavje«. Tako imajo oni, ki se zanimajo za ta problem, v teh dveh publikacijah, ki jim je treba dodati še v litografski izdaji l. 1929. izšlele »Poskuse cerkvenega zedinjenja« istega avtorja, pred seboj znanstveno trdno fundirano, objektivno in obenem z izredno ljubeznijo do stvari prežeto sliko krščanstva in krščanskih kakor tudi krivoverških cerkva na vzhodu. Sploh je Grivec mnogo vprašanja pojasnil iz prvih virov, tako da i to njegovo delo prekaša podobna drugih avtorjev na tem poprišču po svoji točnosti in zanesljivosti. Avtor podaja sedanje stanje, upravo in ustroj ruske, ukrajinske, srbske, bolgarske, poljske, romunske, grške, albanske in čehoslovaške pravoslavne cerkve: opozarja, da je to prvokrat pojasnjeno, kako je prišlo do tega, da ima srbska cerkev jurisdikcijo nad pravoslavljem v CSR. Prvici v naši bogoslovni literaturi obravnava G. tudi manjše vzhodne cerkve (armenske, sirske, koptovske, abesinske, kaldejske, malabarske in maronitske). Največjega interesa za nas so seveda katoličani bizantinskega obreda, o katerih nam avtor nudi tu verjen oris obstoječega stanja. Da je knjižica tudi največjega narodnokulturnega pomena, ni treba posebej poudarjati. Cena je 8 Din.

Mentor, dijaški list, november 1929, objavlja konec kulturnozgodovinsko tako poučnega Trentarjevega spisa »O stikih dr. Mahniča in dr. Kreka s srednješkolskim dijaštvom«, ki nam posreduje zelo točno spoznanje liberalnega birokratičnega duha.

Glede Šnuderlovega oblikovanja je težje govoriti. Že v začetku smo omenili sorodnost njegovih predmetov s Cankarjevimi. Ta sorodnost je v mnogih pogledih tudi oblikovna. Način podajanja je zelo podoben Cankarjevemu v vsebinsko podobnih delih. Pa ne veskosti. Čitatelj, ki pozna veliko avtorjev, domačih in tujih, se bo ob marsikaterem mestu spomnil zdaj enega, zdaj drugega. Neka kultiviranost, ki pa — vsaj po tej knjigi sodeč — v avtorju še ni premagana ali v skladnost zlita, so zreali v posameznih odstavkih, to se pravi, v tistih, ki se nam zde najpomembnejši. Tako se zgodi, da srečamo banalnost tik poleg duhovitosti in nezrelost poleg zrelosti. Na najbolj diletantskih mestih čutimo podoben diletanzem, kakor pri Bevk, dasi ne gre vzporejati v celoti obeh avtorjev. Šnuderlov jezik očituje iste pomankljivosti kakor njegov slog sploh. Izrazna moč je iskana in ponekod preseneča z novino, ponekod spet naletimo na nemogoče tvorbe. Neenakost vlada med posameznimi novelami časih tako očito, da bi te ali one ne prisodili avtorju tretje. Facit? Končne sodbe o Šnuderlu po tej njegovi prvi knjigi seveda ni mogoče izreči. V nji najdemo kako dobro kal in če se bo enotno in dosledno razvijala, utegne biti dobro; s sedanjim aparatom pa ne bo prišel daleč. Sleči mora veliko; veliko pozabiti. Če bo potem še kaj ostalo, to se pravi, če je sposoben sploh priti do svojega lastnega — kajti priznavamo, da je iz te prve knjige skoro nemogoče razbrati, ima li kaj resnično lastnega v sebi — tedaj šele bomo mogli o tistem soditi.

ki je vladal na avstrijskih gimnazijah v tistem času. Vsišč opisuje dijakom ustroj podmornice, dr. Bohinec pa zgodovino zamisla in zgradbe sueskega prekopa.

Ljubljansko gledališče

Opera:

Začetek ob pol 20.

Torek, 3. decembra: GORENJSKI SLAVČEK. Red C.

Sreda, 4. decembra: BENESKA NOC. opereta. Red A.

Mariborsko gledališče

Torek, 3. decembra: ob 20 VORMSKI OROZAR. Abon. A. Kuponi.

Sreda, 4. decembra: Zaprto.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 4. decembra: ob 20 VELIKA ABECEDA. Gostovanje Mariborčanov.

Orel

Orel Krakovo-Trnovo. Sporočam vsem bratom, da se vrši telovadba danes, zvečer v telovadnici Šole na Grabnu. Pridite vsi, zlasti starejši telovadci, in točno ob pol 8. Bog živit! — Brat Ivo.

Mladci orla Krakovo-Trnovo. Telovadba se vrši danes zvečer ob 7 v domu, pridite vsi, vsled naraščajoče akademije in v pravem času. Bodi pripravljeni! — Vodja.

Poizvedovanje

Izgubil sem listino z denarjem v soboto 30. novembra od Vošnjakove ul. 6 do Dravlj št. 60. V njej so bile tudi razne listine s polnim mojim naslovom. Prosim poštenega najditelja, da bi mi vrnil proti dobri nagradi in Vošnjakovo ul. 6, Ljubljana.

Zaekel se je mlad, sloki pes brak jazbečar. Poizve se pri tajniku JKS g. prof. P. Zmitku, Rimska cesta 2-II.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Torek, 3. decembra: 12.30 Reproducira glasba. 13.00 Časovna napoved, borza, reproduc. glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 17.30 Koncert radio-orkestra. 18.30 O lutkovem gledališču, predava Boris Orel. 19.00 Svetovno gospodarstvo: Zimnice sveta, dr. Valter Bohinec. 19.30 Ruščina, poučuje dr. Preobražensky. 20.00 Bracco: »Prava ljubezen«, veseloigra (čl. nar. gled.) 21.00 Koncert radio-orkestra. 22.00 Časovna napoved in poročila, nadaljevanje koncerta.

Sreda, 4. decembra: 12.30 Reproduc. glasba. 13.00 Časovna napoved, borza, reproduc. glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 17.30 Koncert radio-orkestra. 18.30 Otroški kotiček, radio-tetka. 19.00 Slike iz naravoslovja, prof. Pengov. 19.30 Francoščina, pouč. dr. Leben. 20.00 Prenos iz Praga. 22.00 Časovna napoved in poročila.

Drugi programi:

Sreda, 4. decembra:

Belgrad: 18.00 Koncert radio-kvarteta. 21. »Zidunje Skadrac, spisal M. Korolija, prizor. 21.30 Čas in dnevnosti. 21.40 Več. koncert radio-kvarteta. — Varšava: 16.15 Mladinska ura. 16.45 Reproducira glasba. 17.45 Reproducira glasba. 17.45 Popoldanski koncert. 20.30 Koncert domače glasbe. 23.00 Plesna glasba. — Budapest: 12.05 Opoldanski koncert. 16.10 Razgovori. 17.40 Koncert eiganskega orkestra. 20.00 Pevski koncert. 21.10 Zabavna glasba. 22.40 Reproducira glasba. — Dunaj: 15.30 Popoldanski koncert. 17.00 Glasbena ura za mladino. 19.25 Recitacije. 20. Veliki zborni koncert s simf. orkestrom. — Milan: 11.25 Reproducira glasba. 12.30 Opoldanski koncert. 13.30 Koncert radio orkestra. 16.30 Mladinska ura. 17.00 Koncert radio kvinteta. 20.30 Verdijevo: »Aida«, nato zabavna glasba. — Praga: 20.00 Koncert klasične glasbe češke filharmonije. — Langenberg: 16.30 Ura za žene. 17.30 Popoldanski koncert. 20.00 Večerni koncert. 21.00 Veseli večer. 22.30 Plesna glasba. — Rim: 13.15 Koncert radio kvinteta. 16.40 Mladinska ura. 17.30 Popoldanski koncert. 21.02 Večerni koncert, vmes enodejanska »La diva«. — Berlin: 14.30 Mladinski koncert. »Skupne od Moliera. 20.30 Koncert kvarteta. 21.30 Recitacija, poročila — nato plesna glasba. — Katowice: 12.05 Reproducira glasba. 16. Mladinska ura. 17.45 Popoldanski koncert. 20.30 Večerni koncert. 23.00 Literarna ura v francoščini. — Stuttgart: 11.45 Promenadni koncert. 13.15 Reproducira glasba. 14.40 »Sv. Miklavž prihaja«, za mladino. 16.00 Popoldanski koncert. 19.30 Strausovi valčki. 20.00 Romantični klavirski koncerti. — Torino: 16.00 Popoldanski koncert kvinteta. 19.15 Večerni koncert. 20.30 Prenos opere iz Milana. — M. Ostrava: 11.30 Reproducira glasba. 12.30 Opoldanski koncert. 16.30 Mladinska ura. 17.30 Plesna glasba. 19.00 Poročila; nato koncert češke filharmonije. 22.15 Zabavna glasba.

Izdelovanje brezalkoholne pijače Original Chabeso

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem pričel izdelovati brezalkoholno pijačo »ORIGINAL CHABESO« na Bregu št. 9 pri Celju. :: Naročila in dobave se izvršujejo istotam. :: Cenjene odjemalce zagotavljam točne in solidne postrežbe.

Engelbert Mecilošek

dr. z o. z. :: Breg št. 9 :: Celje

Pred nakupom klobuka za MIKLAŠEVO DARILO, si oglejte izložbo v mod. salonu

Stuchly - Maške

LJUBLJANA :: Židovska ulica št. 3.

Pozor!

Zahtevajte povsod pri Vaših cenj. trgovcih le Kernove bliskvite, deserte in napolitanske, ker so najboljše. Izdeluje jih edino le

A. Kern, Kranj

Tovarna keksov

Davanje u eksploataciju Bukovičke Banje u Arandjelovcu

Na osnovu rešenja Gospodina Ministra Socijalne Politike i Narodnog Zdravlja S. br. 52.356 od 25. novembra 1929 godine održaće se

dne 20. decembra 1929. g. u 11 časova

u zgradi Ministarstva Socijalne Politike i Narodnog Zdravlja, Kraljice Natlije ulica br. 84, soba br. 17, sprat II. — druga oteralna licitacija za davanje u izključivo eksploataciju i uživanje Bukovačke Banje u Arandjelovcu sa svima svojim priradležnostima, koje pripadaju Kraljevsko Banjskoj Upravi u Novem Sadu: izvorima, kupatilima, zemljištem, instalacijama, zgradama i svima potrebnostima, a za vreme od 50 godina do dana, kada licitacija bude nadležno odobrena.

Krajni rok za podnošenje ponudba je 20. decembar 1929. godine do 10 časova.

Naknadne ponude neće se primati.

Kaucija u sumi od 3.000.000 dinara u gotovom novcu ili u državnim ili državom garantovanim papirima od vrednosti shodno čl. 14.

Uслови za ovu licitaciju polagače se ekonomatu ovog Ministarstva najdalje do 10 časova na dan licitacije.

Uслови za ovu licitaciju i obaveštenja, kao i naročiti formular, koji licitanti mora ispuniti kao oferat za ovu licitaciju mogu se videti i dobiti svakog dana u Ministarstvu Socijalne Politike i Narodnog Zdravlja u kancelariji referenta za banje i kupališta, soba br. 1, sprat II.

S. br. 52.356 iz kancelarije Sanitetskog Odeljenja Ministarstva Socijalne Politike i Narodnog Zdravlja,

25. novembra 1929. godine.

Direkcija držav. rudnika Velenje nabavi na dan: 30. decembra 1929

1 komad 1½ tonski tovorni avtomobil,

1 komad bencinski motor — 46 HP,

16. decembra 1929 - 250 m³ jamskega lesa,

23. decembra 1929

6000 m gole električne bakrene žice in

6000 komadov izolatorjev — in 3000 kg bencina 720 25.

Ponudbe, za vsak arkitel posebej, je predlo

žiti najkasneje do 11 gori navedenih datumov pri

podpisani. - Iz pisar, Direkc. drž. rudnika Velenje.

Pierre L'Ermiter

Žena z odprtimi očmi

... Ali si morete predstavljati to neprestano sladkobo, ki spremlja moje življenje? Lepa deklica, ki prekipeva zdravja, dobro vzgojena, naobrazena ... in ljubezniva tetka, ki je hkrati najboljša prijateljica in dobra mamica, ki skrbi zame in me redi kakor piško ...

... In varnost! ... Postanem edini pravi lastnik hiše »Zavetja« ... vse svoje počitnice preživim tu zastoj ... Če zbolim ... ali če se preutrudim ... pomislite, kako čudovita je tu zima! ... V mestu so trije zdravniki ... lekarna tako rekoč pred nosom ...

»Ti si že vse to premislil?«

»O, še marsikaj drugega! ...«

»Resnično, povem ti, da sem zdaj zmešan! ...«

»Ljudje so tu bogati ... in dvoma, da imajo mnogo denarja. Kako drago prodajajo n. pr. krompir! ... Kako znajo oskubiti letoviščarje! Sicer pa gotovo vem, kako je s to stvarjo. Imam znanca, ki je vzel dekletje iz Vieila. Otvoril je tu agencuro, ki je krasno uspevala. Agentura je propadla — ne po krivdi mojega znanca — ampak po krivdi centrale, ki je bila v Nantesu in je zagrešila neodpušljive napake.«

... Kaj naj mi pa brani predlagati naši banki, ki ima že v vsakem najmanjšem kraju svojo podružnico, da obnovi poizkus, kajti prvi se je bil na noirmoutierski strani sijajno obnesel in na drugi strani se ni bati, da bi naša banka v Parizu propadla ... Ker v tem slučaju bi pač vse propadlo ... In vse vendar ne more propasti ... Ali mi še sledite?

»Dale«

»Naposled, pozneje, ko se bom naveličal delati ... me čaka tu najpripravnější in najlepši kotiček za počitek ... Čaka me krasna in prostorna hiša ... Dve, tri streljnice si lahko najemam za svoj revmatizem ... Zvečer mi bodo pripravili kamilčen čaj in igrali mi bodo na glasovir ... da ne govorim o radio-koncertih ... Na obali bo stala moja kopalna kabina ... moj čolnič ... Medtem ko boste v Parizu jedli za drag denar pokvarjene ribe, si bom privoščil tu popolnoma svežih in najslastnejših. Z vozičkom se bova peljala, Rolanda in jaz, po morske rake v Herbaudière in izbirala bova najtežje.«

»Nehaj! ... Zares — dovolj! Ne morem več poslušati ...«

»Dovolj ... zares prijazen je tvoj programček! ... A zdi se mi, da delaš račun brez krčmarja. Najprej: ali si prepričan, da se boš dobro razumel s teto Cecilijo? ...«

»O, gospod voditelj, tašče — te so moja specialiteta. V Parizu sem si pridobil neprecenljivega znanja v tem predmetu, z občevarjem s taščami, seveda s taščami svojih zancev. Ne da bi se posebno hvalil — uredil sem najbrezuspješnejše slučaje; kakor malo-kdo, umem postopati z njimi — sladko in čvrsto — in naposled plešejo kakor jim piskam. Teta Cecilija — ta je med lahkiimi. Sicer pa ima itak samo Rolando ... to se pravi ... gospodično Rolando; zato je jasno, da mi bo ugodila v vsem, kar jo bom vprašal ... tudi kar tiče dediščine, ki si jo pa želim čim pozneje. Prosim, pa recite, da nisem zet, kakor se spodobi, ko nikomur ne želim smrti ...«

»Nazadnje ostane nerešeno še poglavito vprašanje ...«

»Kako pravite, gospod voditelj?«

»Pravim, da je poglavito vprašanje še nerešeno ... Si li prepričan, ali vsaj imaš — li povoda misliti, da te bo dekle maralo za moža? To je edina točka, o kateri še nisva govorila. Priznaj, da ima vsekakor tudi nekaj pomena ...«

Pri teh besedah se je Roger Maude nekoliko zravnal, pogladil svoje ozke plave brke in dejal z negotovim glasom, ki naj bi bil skromen, pa ni bil:

»Res ... ne morem si predstavljati ... Zdi se mi pa, da nisem baš brez vsakega povoda ... Kajti ne dolgo sem se že pogovarjal z njeno teto ...«

»Nesrečnež! ... saj se vendar ne nameravaš poročiti s teto!«

»Seveda ne. Vendar premislite ... v tem slučaju ... mislim, če imam na svoji strani teto, velja to že precej. Predstavljajte si Rolando med svojo teto in menoj, pa da bi si upala reči, ne ... Uverjen sem, da poreče, da in da je ne bo treba dolgo prositi ... Koliko jih je, ki bi me bile rade vzele! ... Ta bi pa res bila lepa, da bi me zavrnilo dekle z dežele, ko mi je bilo v Parizu treba le iztegniti roko, pa jih je obviselo na vsakem prstu deset.«

»Da pridemo do kraja! Česa pričakuješ od mene? Pa vendar ne, da naj jo zate izprosim?«

»Tega ne ... Pač pa mi lahko olajšate trud ... Prevzemite teto ... Z nečakino opravi sam. Govorite lahko tako, kakor da ste sami od sebe prišli na to misel ... Kakor da ste si ... na primer ... na današnjem izletu izmislili ta načrt. Saj je vendar nemogoče, da bi človek videl tak parček, kakršnen sva Rolanda in jaz, pa bi mu ne prišlo na um, da bi bilo prav, da se združita pred oltarjem, kakor je treba ... Oh, nič me to ne skrbi ... znali se boste odrezati kakor je prav ...«

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje.
Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službo dobe

2 ključav. pomočnika
dobro izveščana, tudi kot samostojna vodovodna inštalaterja, sprejme takoj v trajno delo Ivan Triller, ključavničar in vodovodni inštalater, Bled.

Strokovnega učitelja
za mizarstvo, iščemo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.544.

Izurjen livar
se sprejme za takojšnji nastop. — Ponudbe na Osječko železnicarstvo in tvornico strojev d. d. — Osijek.

Mlinarja
treznega in zanesljivega sprejme takoj valični mlin Beričevo, Dol pri Ljubljani. Franc Grmek.

Službe iščejo

Usnjarski pomočnik
vojašine prost, želi nastopiti službo v tovarni usnja. kakor tudi pri privatnem mojstru. Pošten in trezen delavec. Naslov v upravi pod št. 13.495.

Trgovski pomočnik
star 24 let, prost vojašine, išče službo. Cenj. ponudbe na upravo Slovenca pod »Zvest in pošten« št. 13.691.

Oskrbnik
ali šofer, ki se razume poleg vseh poslov gospodarskega tudi na posle lesne trgovine, želi s 1. januarjem nastopiti službo. Pisma prositi pod št. 253. pošta Sv. Lovrenc na Pohorju.

Krojaški pomočnik
išče delo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.671.

Mladenič
pošten, išče službo za kravarja, zna dobro moliti in se razume na druga gospodarska dela. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.678.

32 letna gospodinja
vajena vseh kmečkih gospodinskih del, s štirimesečno hčerko, išče službo pri vdovcu z otroci ali brez njih, najraje na deželi. — Ponudbe pod »Gospodinja«.

Objave

Preklic!
Preklicujem tem potom vse žalitve in obrekovanja zoper gosp. Josipa Kovačiča, kovača drž. žel., katerega sem osumil krivično, da mi je ukradel moj mesečni zaslužek, ter se mu najtopleje zahvaljujem, da je odstopil od sodnijsko pravnega pota proti meni. — Zajc Franc, kovač drž. žel., kuriln. I.

Pouk

Šoferska šola
L. obl. konec Camernik, Ljubljana, Dunajske c. 36 (Jugosavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Otvoritev novih tečajev
francoščine, nemščine, italijanske, angleščine in ruščine. Akademsko nabrojeno predavatelj. — Temeljito, hitro, veselo! Vošnjakova ul. 4, prtlj. 10—12; 18—20.

Prirojevalni tečaj
krojačem, šiviljam in nešiviljam. Poučevali bomo kroje za sezono 1930. — Pričetek 9. decembra. — Dame, ki nimajo časa v skupne tečaje, dobijo pouk v poljubnih urah. Plačljivo tudi na obroke. Krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19. Kroji po meri. Lastni modni salon za izdelovanje moške in damske garderobe!

Vnajem

Oddajo se skladišča
blizu kolodvora. — Naslov pove upravo »Slovenca« pod št. 13.701.

Stanovanja

Lepo meblirano sobo
s kuhinjo oddam s 15. decembrom boljši mirni stranki.

Stanovanje
sobo in kuhinjo oddam takoj. Kos, Tržaška cesta, Stan in dom.

Opremljeno sobo
išče solidna gospodinja s 15. decembrom. — Ponudbe na upravo Slovenca pod »Soba« št. 13.693.

Revna mati
z 19-, 18- in 10-letnimi otroci — prosi usmiljene ljudi, kdor bi odstopil kako stanovanje ali barako. So brez stanovanja, ker so prišli iz Trsta. Za delo so vsi sposobni in bi lahko opravljali kako delo pri hiši. Ker je potreba nujna, prosim. — Naslov v upravi Slovenca pod št. 13.680.

Svila vseh vrst
kakor tudi TRPINOVO PLATNO po ceni se dobi v TRKSTILNEM BAZARJU, MARIBOR. Vetrinjska ulica št. 15.

Dve prazni sobi
pritlično, center, odda »Posredovalec«, Tavčarjeva ulica 6.

Kupimo

Želod
lipovo in javorjevo seme. Vsako množino — plača po najvišji dnevni ceni FRUCTUS — Ljubljana, Krekov trg 10/1.

Mahovino
hrasta in sliv ter bučne peške, kupujemo. — Ponudbe z vzorci na G. Hoffmann in Co. — Zagreb, Berislavičeva 3.

Bukova drva
kupi družba »Kurivo«, Ljubljana, Dunajske c. 33.

Les
za kolarsko uporabo — kupuje Fajfar, izdelovalnica auto karoserij, Trnovska ul. 25, Ljubljana.

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah. CERNE lavelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Posestva

Stavbišče
1057 m² vogal, Koroška-Kosarjeva ulica — 30.000 Din — takoj naprodaj. — Valner Ana, Koroška cesta 47, Maribor.

Hišo
eno- ali dvodružinsko, v najbližnji ljubljani, okolici, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Upokojenec 8«.

Prodamo

Pubasto perje
kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju na mano 5 kg. — Potem čist belo gosje kg po 130 Din in čist bel pub kg po 300 Din. — L. Brozović, Zagreb, Ilica 82.

Vino Opolo
zajamčeno pristno — za praznike ozir. ves december čez ulico po 10 Din, brez mestne užitnine 7.50 Din v hotelu »Bellevue«, tudi v sodčkah. Ne zamudite ugodne prilike!

Eksistenca
dobro ideoča obrt se zaradi izselitve za 60.000 Din prodaja. Auto in stanovanje zraven. Naslov v podružnici Slov. upr. v Mariboru.

Trije parni kotli
kovnoželezni, z grelnimi cevmi in kurilno ploščijo po ca. 35 m², z armaturami, se ugodno prodajo. — Ponudbe na Kranjsko hranilnico v Ljubljani.

Trgovsko opravilo
elegančno, kompletno, za en lokal, ugodno prodaja. — Šterk, hotel »Bellevue« v Ljubljani.

Kratek klavir
črn, dobro ohranjen, cenovno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca«.

Obrt

Konje na gugalnicah
izdeluje in prodaja po nizki ceni Slavič Franc, tapetnik, Emonska c. 10.

Naznanja se
da so prispela nova dalmatinska vina, ki se točijo v gostilni pri »Tratniku«, Sv. Petra c. 25 in Kette-Murnova cesta 26 Istotam domača in dalmatinska kuhinja in vsak dan sveže morske ribe.

Škornje
po meri pri Kos, Tržaška cesta, Stan in dom.

Grevec »Calefactor«
je najboljši prijatelj pozimi. Naroči ga pravočasno. Cena mu je znatno nižja. Edino upravičeni izdelovalec. Jos. Šiška, Kranj.

Za Miklavža

Velika izbira
bonbonov, čokolade, keksov, daril.

Jos. Vitek, Ljubljana
Sv. Petra cesta 13.

Zastorne nosače

izdeluje komad za 60 Din F. Kosmač, Ljubljana — Jeranova ul. 5.

Premoq

in drva najboljši vrste dobavlja L. Pogačnik, Boršičeva 5. Telefon 2059.

Foto D. Rovšek
vključno naznanja slavne občinstvu v mestu in na deželi, da je preselil in otvoril svojo fotografsko obrt v lastno hišo Kolodvorska ul. št. 34 na 35, I. nad. nasproti »Ljubljanskega dvora«.

Svoj novo moder. opremljeni foto-atelje najtopleje priporočam ter jamčim za prvovrstno delo, po zmernih cenah. Obenem mi je čast opazovati p. n. gg. fotografije in fotoamaterje na svojo foto-trgovino na istem kraju. V zalogi imam vedno najboljši razni fotomaterijal, plošče in papirje.

Z velespoštovanjem
FOTO D. ROVŠEK
trgovina s fotopotrebščinami.

Priporočam se
delikatesna
trgovina
in zajutrkovalnica
J. BUZZOLINI
Ljubljana, Lingarjeva ul. (za škofijo).

Debele
luskinaste otrobe
kupite najceneje pri (trdki)
A. VOLK, Ljubljana
Besljeva cesta 24.

Beležne **KOLEDARJE** **Blok**
Notes **1930** **Zepne**
nudi po najugodnejših cenah
tiskarna »SLOVENIJA« Wolfova 1

1000 Din
Vam plača tovarna Kemny, Košice, če Vam Ria-Balzam ne odpravi kurjih oči, bradavic itd. v treh dneh. Lonček za 10 Din (v pismu), povzette 18 Din, pošlje R. Cotič, Ljubljana VII, Kamniška 10 a.

Šuške poceni!
L. Vilhar
urar
Ljubljana
Sv. Petra c. 37

GLASBENI INSTRUMENTI
gramofoni, harmonike
Tovarne
direktno iz
KATYALOG
Maribor št. 102 A.

Širite »Slovenca«!

Za Miklavža
10%
popusta pri
znanj tvrdki
GRICAR
&
MEJAC
Šelenburgova 3

Veliko izbiro
MIKLAVŽEVIH IN
BOŽIČNIH DARIL
nudi po zmernih cenah na drobno in na debelo
staroznana slaščičarna

Ljubljana T. NOVOTNY, Gosposvetska 2
ter se priporoča za obličen poset

Original
LUTZ peči
Peči MONOLIT in EKONOMA
Velika zaloga!
Ing. Guzelj, Ljubljana VII
Telefon 3252, Iernejeva c. 3, telefon 3252

Oblastno koncesionirana
Šoferska šola
Gojko Pipenbacher
LJUBLJANA, Rutarjeva ulica 9.

Odšla je v boljšo bodočnost naša skrbna, zlata mamica in tašča, gospa
VIKTORIJA JERETINA
po dolgem in mukepolnem trpljenju, previdna s svetimi zakramenti.
Na njeni poslednji poti jo spremimo v torek, dne 3. decembra ob 3 popoldne iz hiše žalosti, Sv. Jakoba trg št. 8, na pokopališče k Sv. Križu.
Priporočamo jo v blag spomin in v molitev!
Ljubljana, dne 1. decembra 1929.

Karel, Josip, sinova.
Erna, hči.
Flora, sinaha.

Potrži žalosti naznanjamo, da je naš oče, stari oče, stric, tast, gospod
Andrej Kobal
posestnik in cerkveni ključar v Gabrijelih
danes ob pol 5 v splošni bolnici v 73. letu starosti umrl.
Ostanki pokojnika se bodo prepeljali 3. decembra na dom in bodo 4. decembra ob 9 popoldne položeni na pokopališču Sv. Lenarda v Gabrijelih k večnemu počitku.
Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.
Gabrijele, dne 2. decembra 1929.
Žalujoči rodbini:
Kobal, Rugelj.
Brez vsakega posebnega obvestila.

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš predobri in skrbni soprog, oziroma oče, tast, brat, stric in svak, gospod

FRANC BALON

posestnik in gostilničar na Pobrežju pri Mariboru

v nedeljo dne 1. decembra 1929 ob 13 po kratki bolezni izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v torek dne 3. decembra 1929 ob 15 iz hiše žalosti, Zerkovska cesta 6, na mestno pokopališče v Pobrežju.

Sveta maša zadušnica se bo darovala 4. decembra 1929 ob 7 jutraj v župni cerkvi sv. Magdalene v Mariboru.

Pobrežje pri Mariboru, dne 2. decembra 1929.

JOZEFA BALON roj. JURICAN, soproga. MINKA LAH roj. BALON, PEPCA in FRANCI, otroci. — Ing. JOZEF LAH, zet — ter vsi ostali sorodniki.

Brez posebnega obvestila.

JOSIP LASBACHER

šolski upravitelj v pok., častni član občin Ruše in Smolnik, bivši dolgoletni župan v Rušah, imetelj reda sv. Save 5. kl. itd.

po dolgoletnem mučeniškem prenašanju trpljenja, previden s sv. zakramenti za umirajoč, 1. dec. 1929, ob pol 15, v 72. letu svoje dobe.

Zemljske ostanke dragęga, nepozabnega pokojnika prenesemo po slovesnem blagoslovu v hiši žalosti, Ruše št. 7, v sredo dne 4. decembra 1929 ob pol 15 na ruško pokopališče ter jih položimo k svojima umrlima hčerkama k večnemu pokoju.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v četrtek dne 5. decembra 1929 ob 7 jutraj v župni cerkvi Matere božje v Rušah.

Ruše, dne 2. decembra 1929.

ANTONIJA LASBACHER roj. FUJS, soproga.

Brez posebnega obvestila.